

Вінницький державний аграрний університет

Кафедра Експлуатації машинно-тракторного парку
і ремонту машин

А. Д. Гарькавий, О.В. Холодюк, Н.В. Сличук

Методичні рекомендації

*по оформленню заявки на винахід (корисну модель)
з дисципліни*

“Основи інтелектуальної власності”

для студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей:

*7,8.091902 – Механізація сільського господарства,
7,8.090215 – Машини та обладнання сільськогосподарсько-го
виробництва,
7,8.070801 – Екологія та охорона навколишнього середовища,
7,8.090221 – Обладнання переробних і харчових виробництв,
7,8.130102 - Агрономія,
7.130201 – Технологія виробництва продукції тваринництва,
8.130201 – Технологія виробництва та переробки продукції
тваринництва.*

Вінниця - 2009

Методичні рекомендації по оформленню заявки на винахід (корисну модель) з дисципліни “Основи інтелектуальної власності”

Посібник містить методичні рекомендації щодо складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель. Висвітлюються питання стосовно оформлення документів, вимоги до змісту документів заявки, опису винаходу (корисної моделі), формули винаходу та документів, що додаються до заявки.

Рекомендації розраховані для студентів денної та заочної форм навчання з дисципліни “Основи інтелектуальної власності” та науково-педагогічних працівників, магістрантів та аспірантів інженерних спеціальностей вищих аграрних закладів освіти. Являє практичний інтерес для відповідних спеціалістів сільськогоспо-дарського виробництва.

Укладачі: А.Д. Гарькавий, О.В. Холодюк, Н.В. Сличук

Рецензенти:

Паламарчук І.П. – кандидат технічних наук, доцент, завідувач кафедри "Автоматизації та комплексної механізації технологічних процесів" Вінницького державного аграрного університету;

Підпалій І.Ф. – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри "Кормовиробництва" Вінницького державного аграрного університету;

Гевко Б.М. - доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри “Технологія машинобудування” Тернопільського державного технічного університету імені Пулюя

Розглянуто на засіданні кафедри ЕМТП і РМ, Вінницького державного аграрного університету (протокол № 9 від 7 квітня 2009 року).

Затверджена науково-методичною радою Вінницького державного аграрного університету (протокол № 8 від 28 квітня 2009 року)

Для підготовки спеціалістів і магістрів стаціонарного, заочного і дистанційного навчання, спеціальностей:

7,8.091902 – Механізація сільського господарства,

7,8.090215 – Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва,

7,8.070801 – Екологія та охорона навколишнього середовища,

7,8.090221 – Обладнання переробних і харчових виробництв,

7,8.130102 - Агрономія,

7.130201 – Технологія виробництва продукції тваринництва,

8.130201 – Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва.

Зміст

Передмова	5
1. Перелік визначень та скорочень	6
2. Винахід та корисна модель як об'єкти правової охорони	6
3. Оформлення документів	9
3.1 Склад заявки	9
3.2 Оформлення документів заявки	9
3.3 Графічні зображення	10
3.4. Хімічні формули	11
3.5. Математичні формули і символи	11
4. Загальні вимоги до змісту документів заявки	12
5. Заява про видачу патенту	13
6. Опис винаходу (корисної моделі)	19
6.1. Призначення опису	19
6.2. Структура опису	19
6.3. Назва винаходу (корисної моделі)	21
6.4. Галузь техніки, до якої належить винахід (корисна модель)	22
6.5. Рівень техніки	22
6.6. Суть винаходу (корисної моделі)	24
6.7. Перелік фігур креслення	25
6.8. Відомості, які підтверджують можливість здійснення винаходу (корисної моделі)	25
6.9. Підпис	27
7. Формула винаходу (корисної моделі)	27
7.1. Призначення формули винаходу (корисної моделі) і вимоги до формули	27
7.2. Структура формули винаходу (корисної моделі)	28
7.3. Складання формули винаходу (корисної моделі)	29
7.4. Підпис	33
8. Креслення	33
9. Реферат	35
10. Особливості змісту заявки на винахід щодо пристрою	36
11. Особливості змісту заявки на винахід щодо процесу (способу)	37
12. Особливості змісту заявки на корисну модель	41
13. Особливості змісту заявки на винахід щодо нового застосування відомого продукту чи процесу	44
14. Подання заявки	46
15. Документи, що додаються до заявки	49
16. Порядок розгляду та експертизи заявки на винахід	54

17. Процедура видачі патенту України на винахід (корисну модель)	58
18. Права та обов'язки, що впливають з патенту	59
19. Припинення дії патенту та визнання його недійсним	63
20. Захист прав	65
Література	66
Додатки	68

ПЕРЕДМОВА

Не буде перебільшенням твердження, що однією з найпотужніших рушійних сил розвитку цивілізації є творча діяльність людей. Адже творчість - це не лише цілеспрямована пошукова діяльність людини, результатом якої є щось якісно нове, але ще й вирізняється своєю новизною, неповторністю, оригінальністю і суспільно-історичною унікальністю.

У сучасних умовах будь-який вид діяльності людини - виробництво, оборона, охорона здоров'я тощо - просто неможливий без належного науково-технічного забезпечення, так само, як неможливий соціально-економічний прогрес суспільства без духовного розвитку. Це щільно взаємопов'язані процеси, які, в свою чергу, взаємозалежні. Наука не може успішно розвиватися, якщо виробництво не забезпечить її необхідними інструментами, приладами, устаткуванням. У свою чергу, виробництво не може прогресувати без розвитку науки і техніки.

Необхідність створення принципово нових технологій і машин, перехід виробництва аграрної продукції на високі технології, входження держави в систему країн з ринковими відносинами вимагають знань з питань правової охорони і використання інтелектуальної власності, в тому числі, промислової власності.

Винахідницька і патентно-ліцензійна робота є невід'ємною частиною діяльності інженерно-технічних і наукових працівників в усіх сферах народного господарства.

Метою методичних рекомендацій по оформленню заявки на винахід (корисну модель) з дисципліни "Основи інтелектуальної власності" є набуття знань системи інтелектуальної і промислової власності у винахідницькій і патентно-ліцензійній діяльності, ознайомлення з загальними питаннями винахідницької і патентної діяльності, з основами законодавства України з питань інтелектуальної власності та охорони прав на винаходи.

Завданням рекомендацій - дати майбутньому спеціалісту знання, які необхідні для того, щоб:

- орієнтуватися в патентній інформації і документації;
- досліджувати, генерувати і правильно формувати ознаки новизни в розроблюваних об'єктах, допомагати в створенні нових технологічних процесів;
- оформити заявку на винахід (корисну модель);
- аналізувати технічні рішення з метою визначення їх охороноздатності і патентної чистоти по різним країнам.

Вивчення дисципліни "Основи інтелектуальної власності" допоможе випускникам університету користуватись результатами своєї інтелектуальної діяльності та сприятиме економічному розвитку нашої держави.

1. Перелік визначень та скорочень

ВОІВ - Всесвітня організація інтелектуальної власності;

договір - Договір про патентну кооперацію;

винахід (корисна модель) - результат інтелектуальної діяльності людини в будь-якій сфері технології;

заявка - сукупність документів, необхідних для видачі Установою патенту України на винахід чи патенту України на корисну модель;

заявник - особа, яка подала заявку чи набула прав заявника в іншому встановленому законом порядку;

МПК - Міжнародна патентна класифікація;

особа - фізична або юридична особа;

Укрпатент - Державне підприємство "Український інститут промислової власності" Міністерства освіти і науки України - уповноважений Установою державний заклад для розгляду і проведення експертизи заявок;

Установа - Міністерство освіти і науки України.

2. Винахід та корисна модель як об'єкти правової охорони

Винахід – це технічне рішення в будь-якій галузі суспільно корисної діяльності, яке відповідає умовам патентоздатності і є результатом інтелектуальної діяльності людини.

Умови патентоздатності: новизна, винахідницький рівень і промислова придатність (придатне для використання).

Корисна модель – нове і промислово придатне конструктивне виконання пристрою.

Правова охорона надається винаходу (корисній моделі), що не суперечить публічному порядку, принципам гуманності і моралі та відповідає умовам патентоздатності.

Об'єктом винаходу (корисної моделі), правова охорона якому (якій) надається згідно з Законом [1], може бути:

- продукт;

- процес (спосіб);

- а також нове застосування відомого продукту чи процесу.

З метою подання заявки продукт чи процес вважається відомим, якщо він розкритий у будь-якому джерелі інформації, у тому числі в будь-якій заявці на винахід (корисну модель), зокрема в заявці, що подається.

Продукт як об'єкт технології - це матеріальний об'єкт як результат діяльності людини. Таким продуктом, зокрема, є пристрій, механізм, система (комплекс) взаємодіючих пристроїв, споруда, виріб, речовина, штам мікроорганізму, культура клітин рослини і тварини та інший біологічний матеріал, у тому числі трансгенна рослина і тварина.

Процес як об'єкт технології - це дія або сукупність дій, виконуваних щодо продуктів та інших матеріальних об'єктів за допомогою принаймні одного продукту і спрямованих на досягнення певного технічного результату. Таким процесом, зокрема, є виготовлення, обробка, переробка продукту та контролювання його якості, перстворення речовини, енергії, даних, вимірювання параметрів, діагностування, лікування, керування процесом, який є об'єктом технології.

Правова охорона не поширюється на такі об'єкти технології [1, 2]:

- біологічні у своїй основі процеси відтворення рослин та тварин, що не належать до небіологічних та мікробіологічних процесів;
- топографії інтегральних мікросхем;
- результати художнього конструювання.

Не визнаються винаходами (корисними моделями):

- відкриття, наукові теорії та математичні методи;
- методи інтелектуальної, господарської, організаційної та комерційної діяльності (планування, фінансування, постачання, обліку, кредитування, прогнозування, нормування тощо);
- правила виконання фізичних вправ, проведення ігор, конкурсів, аукціонів;
- проекти та схеми планування споруд, будинків, територій;
- умовні позначення (дорожні знаки, маршрути, коди, шрифти тощо), розклади, інструкції;
- комп'ютерні програми;
- форма представлення інформації (наприклад, у вигляді таблиці, діаграми, графіка, за допомогою акустичних сигналів, вимовляння слів, візуальних демонстрацій, книг, аудіо- та відеодисків).

Згідно з частиною 4 статті 12 Закону [1] заявка на винахід повинна стосуватися одного винаходу або групи винаходів, пов'язаних єдиним винахідницьким задумом (вимога єдності винаходу).

Група винаходів **визнається пов'язаною єдиним винахідницьким задумом**, якщо має місце технічний взаємозв'язок між цими винаходами, що виражається однією або сукупністю однакових чи відповідних суттєвих ознак, які визначають внесок у рівень техніки кожного із заявлених винаходів, які розглядаються в сукупності.

Вимога єдності винаходу визнається дотриманою, якщо:

- заявка стосується одного винаходу, тобто одного продукту, процесу (способу), у тому числі нового застосування відомого продукту чи процесу;

- заявка стосується одного винаходу, який охарактеризований з розвитком або уточненням окремих конкретних варіантів його здійснення, що не супроводжується заміною чи вилученням окремих ознак, наведених у незалежному пункті формули винаходу;

- заявка стосується групи винаходів, які пов'язані єдиним винахідницьким задумом.

Вимозі єдності може відповідати група винаходів, зокрема, якщо заявка стосується:

- винаходів, один з яких призначений для одержання (виготовлення) іншого, наприклад, пристрій або речовина та процес одержання (виготовлення) зазначеного пристрою або речовини в цілому чи їх частини;

- винаходів, один з яких призначений для здійснення іншого, наприклад, процес і пристрій для здійснення зазначеного процесу в цілому чи однієї з його дій;

- винаходів, один з яких призначений для використання іншого (в іншому), наприклад процес або пристрій та його частина; процес і речовина, яка призначена для використання в зазначеному процесі; нове застосування відомого пристрою або речовини та процес з їх новим застосуванням; нове застосування відомого пристрою або речовини та пристрій або композиція, складовою частиною яких вони є, тощо;

- винаходів, які є об'єктами одного виду, однакового призначення і які забезпечують одержання одного і того самого технічного результату (варіанти).

Заявка на корисну модель повинна стосуватися однієї корисної моделі.

Вимога єдності корисної моделі визнається дотриманою, якщо:

- заявка стосується однієї корисної моделі, тобто одного продукту, процесу (способу), у тому числі нового застосування відомого продукту чи процесу;

- заявка стосується однієї корисної моделі, яка охарактеризована з розвитком або уточненням окремих конкретних варіантів її здійснення, що не супроводжується зміною чи вилученням окремих ознак, наведених у незалежному пункті формули.

3. Оформлення документів

3.1 Склад заявки

Заявка повинна містити:

- заяву про видачу патенту України на винахід (корисну модель);
- опис винаходу (корисної моделі);
- формулу винаходу (корисної моделі);
- креслення (якщо на них є посилання в описі);
- реферат.

3.2 Оформлення документів заявки

Документи заявки, а саме: заяву про видачу патенту, опис і формулу винаходу (корисної моделі), креслення і реферат подають у трьох примірниках. Документи, які потребують подальшого перекладу, можуть бути подані мовою оригіналу в одному примірнику, а їх переклад - у трьох примірниках.

Усі документи заявки на винахід (корисну модель) слід оформляти таким чином, щоб можна було зберігати їх тривалий час і безпосередньо репродукувати в необмеженій кількості копій.

Документи заявки друкують на аркушах білого паперу форматом 210 x 297 мм (Формат А4). Кожний документ заявки починають на окремому аркуші, при цьому другий і наступні аркуші нумерують арабськими цифрами [2].

Кожний аркуш використовують лише з одного боку з розміщенням рядків паралельно меншій стороні аркуша.

Мінімальний розмір полів аркушів опису, формули, реферату становить, мм [2]:

- ліве - 25;
- верхнє - 20;
- праве і нижнє - 20.

Креслення виконують також на аркушах білого паперу форматом 210 x 297 мм (Формат А4).

Мінімальний розмір полів аркушів креслень становить, мм:

- ліве - 25;
- верхнє - 25;
- праве - 10;
- нижнє - 15.

Усі документи друкують шрифтом чорного кольору. Текст опису, формули винаходу (корисної моделі) і реферату друкують через 2

інтервали або через 1,5 інтервалу при комп'ютерному наборі з висотою літер не менше ніж 2,1 мм.

Латинські назви, латинські і грецькі літери, графічні символи, математичні і хімічні формули допускається вписувати чорнилом, пастою або тушшю чорного кольору.

Бібліографічні дані джерел інформації в документах заявки наводяться таким чином, щоб можна було знайти це джерело інформації.

3.3 Графічні зображення

Графічні зображення (власне креслення, схеми, діаграми) виконують відповідно до правил креслення, на щільному, білому, гладкому папері чорними чіткими лініями і штрихами, які не витираються, без розтушовування і розмальовування.

Масштаб і чіткість зображень вибирають такими, щоб при репродуванні з лінійним зменшенням розмірів до 2/3 можливо було розпізнати всі деталі.

Висота цифр і літер має бути не менше 3,2 мм. Цифрові та літерні позначення мають бути чіткими, товщина їх ліній повинна відповідати товщині ліній зображення. Цифри та літери не слід брати в дужки та лапки.

На кресленнях використовують переважно прямокутні (ортогональні) проєкції (у різних видах, розрізах й перерізах), в окремих випадках допускається також використання аксонометричної проєкції.

Кожний елемент на кресленні виконують пропорційно всім іншим елементам, за винятком випадків, коли для чіткого зображення елемента необхідне розрізнення пропорцій.

Розміри на кресленнях не позначають, їх наводять, за потреби, в описі.

Креслення виконують без будь-яких написів, за винятком необхідних слів, таких як "вода", "пара", "відкрито", "закрито", "розріз за А-А".

Окремі фігури розміщують таким чином, щоб аркуші були максимально заповненими і креслення можна було читати при вертикальному розташуванні довших боків аркуша.

Якщо фігури, що розміщені на двох і більше аркушах, являють собою частини єдиного креслення, то їх розміщують таким чином, щоб це креслення можна було скомпонувати без пропусків будь-якої із зображуваних на різних аркушах фігур.

На одному аркуші креслення можна розміщувати декілька фігур, при цьому слід чітко відмежовувати їх одну від одної.

Елементи фігур позначають арабськими цифрами відповідно до посилань на них у описі винаходу (корисної моделі). Одні й ті самі елементи на декількох фігурах позначають одними й тими ж цифрами.

Позначення, про які не згадують в описі винаходу (корисної моделі), на кресленнях не проставляють і навпаки.

Якщо графічні зображення представлені у вигляді схеми, то при її виконанні застосовують стандартизовані умовні графічні позначення.

Якщо схема представлена у вигляді прямокутників як графічних позначень елементів, то крім цифрового позначення безпосередньо в прямокутник, якщо це можливо, вписують і назву елемента. Якщо розміри графічного зображення елемента не дозволяють цього зробити, то назву елемента можна зазначити на виносній лінії (за потреби, у вигляді напису під цим елементом).

На схемах одного виду допускається зображення окремих елементів схем іншого виду (наприклад, на електричній схемі допускається зображення елементів кінематичних, гідравлічних схем тощо).

Кожне графічне зображення нумерується послідовно арабськими цифрами (фіг. 1, фіг. 2 тощо) незалежно від виду цього зображення (креслення, схема, діаграма тощо) і нумерації аркушів відповідно до черговості наведення їх у тексті опису. Якщо опис винаходу (корисної моделі) пояснює лише одне графічне зображення, то воно не має нумерації.

3.4. Хімічні формули

У документах заявки можуть бути використані хімічні формули.

Структурні формули хімічних сполук подають (як і креслення) з нумерацією кожної структурної формули як окремої фігури і наведенням посилань на відповідні позначення.

При написанні структурних хімічних формул слід використовувати загальнозживані символи елементів і чітко вказувати зв'язки між елементами радикалами.

3.5. Математичні формули і символи

В описі, формулі і рефераті винаходу (корисної моделі) можуть бути використані математичні вирази (формули) і символи.

Форма подання математичного виразу не регламентується.

Усі літерні позначення, які є в математичних формулах, мають бути розшифровані. При цьому розшифрування літерних позначень подають у порядку їх використання в формулі.

Для позначення інтервалів між величинами допускається використання знаку "-" (від і до), в інших випадках слід писати словами "від" і "до".

При вираженні величин у відсотках знак відсотка (%) слід ставити після числа. Якщо величин декілька, то знак відсотка ставлять перед їх переліком і відокремлюють від них двокрапкою.

Математичні позначення ">", "<", "=" та інші використовуються лише в математичних формулах, а в тексті їх слід писати словами (більше, менше, дорівнює тощо).

Перенос у математичних формулах допускається лише по знаку.

Пояснення до математичної формули слід писати стовпцем і після кожного рядка ставити крапку з комою.

Вимоги до оформлення документів заявки, визначені Правилами, застосовуються також до будь-яких матеріалів, поданих після подання заявки, наприклад, до сторінок, що містять виправлення, та до змінених пунктів формули винаходу (корисної моделі) [2].

4. Загальні вимоги до змісту документів заявки

Заявку складають українською мовою.

Якщо опис і формулу винаходу (корисної моделі) викладено іншою мовою, то для збереження дати подання їх переклад повинен надійти до Укрпатенту *протягом двох місяців* від дати подання заявки [2].

Матеріали заявки не повинні містити висловів, креслень, малюнків, фотографій та будь-яких інших матеріалів, що суперечать публічному порядку, принципам гуманності і моралі, зневажливих висловлювань стосовно винаходів (корисних моделей) та результатів діяльності інших осіб, а також відомостей і матеріалів, які вочевидь не стосуються або не є необхідними для визнання документів заявки такими, що відповідають вимогам Правил [2].

У формулі, описі, рефераті і пояснювальних матеріалах до опису використовують, як правило, стандартизовані терміни і скорочення, а за їх відсутності - загальноживані в науковій і технічній літературі.

При використанні термінів і позначень, що не є загальноживаними, необхідно пояснити їх значення при першому вживанні в тексті.

Усі умовні позначення слід розшифрувати.

У описі, формулі винаходу (корисної моделі) та рефераті необхідно *зберігати єдиність термінології*, тобто одні і ті самі ознаки в зазначених документах повинні називатися однаково. Вимога єдиності термінології стосується також умовних позначень і розмірності фізичних одиниць, які використовуються в матеріалах заявки.

Назва винаходу (корисної моделі), за потреби, може містити символи латинської абетки та цифри. Використання символів інших абеток, спеціальних знаків у назві не допускається.

Одиниці вимірювання фізичних величин переважно вживаються в одиницях діючої Міжнародної системи одиниць.

5. Заява про видачу патенту

Заяву про видачу патенту України на винахід (корисну модель) слід подавати українською мовою за формою, яка наведена на рисунку 1 - 2. Якщо відомості не можуть бути повністю розміщені за браком місця у від-повідних графах, то їх наводять на додатковому аркуші за тією самою формою із зазначенням у відповідній графі заяви -"див. на окремому аркуші".

У графі, що розташована у верхній частині заяви (без зазначення коду), заявник зазначає порядковий номер заявки, визначений ним. При цьому реквізит "дата одержання" заповнюється Укрпатентом під час одержання заявки.

Графи з кодами (21), (22), що розташовані у верхній частині заяви, заявником не заповнюються, вони призначені для зазначення реквізитів заявки після її подання до Установи.

Графи з кодами (86) і (87) заповнюються у випадку прийняття міжнародної заявки, що містить зазначення України, на експертизу. За кодом (86) зазначають реєстраційний номер та дату подання міжнародної заявки, установлені відомством-одержувачем. У графі за кодом (87) зазначаються номер і дата міжнародної публікації міжнародної заявки.

У графі, що містить прохання видати патент України, необхідно зазначити, який різновид патенту просить видати заявник, зробивши у відповідній клітинці позначку "X".

За кодом (71) для фізичної особи (фізичних осіб) зазначають повне ім'я, місце проживання; для юридичної особи (юридичних осіб) зазначають повне найменування (згідно з установчими документами), місцезнаходження та *код ЄДРПОУ* (для українських заявників).

Згідно з Положенням про Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 р. № 118, з метою забезпечення єдиного державного обліку

підприємств та організацій усіх форм власності, суб'єкти господарської господарської – юридичні особи, а також їх філії, відділення, представництва, інші відокремлені підрозділи мають бути включені до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄРДПОУ). Ідентифікаційний код, що зазначається органом державної реєстрації в свідоцтві про державну реєстрацію, є складовою частиною інформаційного фонду ЄРДПОУ, який забезпечує єдині принципи ідентифікації всіх суб'єктів господарської діяльності – юридичних осіб, їх філій, відділень представництв, відокремлених підрозділів. Якщо заявником виступатиме Вінницький державний аграрний університет то записують **код ЄРДПОУ – 00497236**.

Якщо заявником є винахідник, декілька винахідників чи всі винахідники, то їх місце проживання наводять на звороті заяви у графі за кодом (72).

Заявку на видачу патенту може подати винахідник або його спадкоємець, роботодавець або правонаступник винахідника чи роботодавця. Також згідно з частиною 2 статті 12 Закону [1] за дорученням заявника заявку може подати представник у справах інтелектуальної власності (патентний повірений) або інша довірена особа.

Винахідники, які спільно створили винахід (корисну модель), мають однакові права на одержання патенту, якщо інше не передбачено угодою між ними.

Іноземні та інші особи, що проживають поза межами України, у відносинах з Установою реалізують свої права через патентних повірених.

Винахідником визнається фізична особа, творчою працею якої створено винахід (корисну модель).

Закон чітко відокремлює винахідника від інших осіб, які надавали йому лише технічну, організаційну, матеріальну та юридичну допомогу або допомогу у проведенні дослідницької роботи та виготовленні технічної документації. Так, відповідно до частини 4 статті 8 Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" [1] **не визнаються винахідниками** фізичні особи, які не внесли особистого творчого внеску у створення винаходу, а надали винахіднику тільки технічну, організаційну чи матеріальну допомогу при його створенні і (або) оформленні заявки.

Якщо у створенні винаходу (корисної моделі) брали участь декілька фізичних осіб, всі вони визнаються винахідниками, а порядок користування правами, що їм належать, визначається угодою між ними (**додаток А**).

Винахіднику належить право авторства, яке є невід'ємним особистим правом і охороняється безстроково.

Винахідник має право на присвоєння свого імені створеному ним винаходу (корисній моделі).

Право на подання заявки має роботодавець, якщо винахід, корисна модель чи промисловий зразок створено у зв'язку з виконанням службового обов'язку чи доручення роботодавця.

Винахідник подає роботодавцю письмове повідомлення про створений ним службовий винахід (корисну модель) з описом, що розкриває суть винаходу (корисної моделі) достатньо ясно і повно, а також службову записку на ім'я директора (проректора по науковій діяльності вузу) щодо сплати збору за подачу заявки (*додаток Б*).

Згідно з частиною 3 статті 9 Закону [1] роботодавець повинен **протягом чотирьох місяців** від дати одержання від винахідника повідомлення подати до Установи заявку на одержання патенту чи передати право на його одержання іншій особі або прийняти рішення про збереження службового винаходу (корисної моделі) як конфіденційної інформації. У цей самий строк роботодавець повинен укласти з винахідником письмовий договір щодо розміру та умови виплати йому (його правонаступнику) винагороди відповідно до економічної цінності винаходу (корисної моделі) і (або) іншої вигоди, яка може бути одержана роботодавцем (*додаток В*).

Якщо роботодавець не виконає зазначених вимог у встановлений строк, то право на одержання патенту на службовий винахід (корисну модель) переходить до винахідника або його правонаступника. У цьому випадку за роботодавцем залишається переважне право на придбання ліцензії.

Строк збереження роботодавцем чи його правонаступником службового винаходу (корисної моделі) як конфіденційної інформації у разі його невикористання не повинен **перевищувати чотирьох років**. У протилежному випадку право на одержання патенту на службовий винахід (корисну модель) переходить до винахідника чи його правонаступника.

Спори щодо умов одержання винахідником службового винаходу (корисної моделі) винагороди та її розміру вирішуються у судовому порядку.

Якщо заявник має підстави скористатися правом пріоритету попередньої заявки відповідно до статті 15 Закону [1], то у відповідній клітинці заяви необхідно зробити позначку "X" і зазначити номер та дату подання попередньої заявки. Відомості про попередню заявку, подану в державі - учасниці Паризької конвенції, наводять за кодами (31), (32), (33) (рисунок 1). За кодом (33) зазначають код держави, до якої подано попередню заявку, відповідно до стандарту BOIB ST.3. Відомості про попередню заявку, подану до Установи, наводять за кодом (66). Відомості про попередню заявку, з якої виділено цю заявку, наводять за

Порядковий номер заявки, визначений заявником			Дата одержання		
(22) Дата подання заявки	Пріоритет	(51) МПК	ЕВ	(21) Номер заявки	
(86)	Ресстраційний номер та дата подання міжнародної заявки, установлені відомством-одержувачем				
(87)	Номер і дата міжнародної публікації міжнародної заявки				
ЗАЯВА		МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ			
про видачу патенту України		Державне підприємство "Український інститут промислової власності" вул. Глазунова, 1, м. Київ-42, 01601			
Подаючи нижчезазначені документи, прошу (просимо) видати: ☐ патент України на винахід ☐ позицію виключено ☐ патент України на корисну модель					
(71) Заявник(и)			Код за ЄДРПОУ (для українських заявників)		
(зазначається повне ім'я або найменування заявника(ів), його (їх) місце проживання або місцезнаходження та код держави згідно із стандартом ВОІВ ST.3. Дані про місце проживання винахідників-заявників наводяться за кодом (72)					
Прошу (просимо) встановити пріоритет заявки _____ пунктів формули винаходу за заявкою N _____ за датою: ☐ подання попередньої заявки в державі - учасниці Паризької конвенції (навести дані за кодами (31), (32), (33)) ☐ подання до Установи попередньої заявки, з якої виділено цю заявку (навести дані за кодом (62)) ☐ подання до Установи попередньої заявки (навести дані за кодом (66))					
(31) Номер попередньої заявки	(32) Дата подання попередньої заявки	(33) Код держави подання попередньої заявки згідно із стандартом ВОІВ ST.3	(62) Номер та дата подання до Установи попередньої заявки, з якої виділено цю заявку	(66) Номер та дата подання до Установи попередньої заявки	
(54) Назва винаходу (корисної моделі)					
(98) Адреса для листування					
Телефон		Телеграф		Факс	
(74) Повне ім'я та ресстраційний номер представника у справах інтелектуальної власності або повне ім'я іншої довіреної особи					

Прошу (просимо) прискорити публікацію заявки

Рисунок 1 – Форма лицеві сторони заяви

Перелік документів, що додаються	Кількість арк.	Кількість прим.	
☐ опис винаходу		3	Підстави щодо виникнення права на подання заявки й одержання патенту (без подання документів), якщо винахідник(и) не є заявником(ами):
☐ формула винаходу		3	
☐ креслення та інші ілюстративні матеріали		3	
☐ реферат		3	
☐ документ про сплату збору за подання заявки		1	
☐ документ, який підтверджує наявність підстав для зменшення збору або звільнення від сплати збору		1	
☐ документ про депонування штаму		1	
☐ копія попередньої заявки, яка підтверджує право на пріоритет		1	
☐ переклад заявки українською мовою		3	
☐ документ, який підтверджує повноваження довіреної особи (довіреність)			
☐ інші документи:			
☐ міжнародний звіт про пошук			☐ є документ про передачу прав винахідником(ами) або роботодавцем(ями) правонаступнику(ам)
			☐ є документ про право спадкування
(72) Винахідник(и) Винахідник(и)-заявник(и) (повне ім'я)	Місце проживання та код держави згідно із стандартом BOIB ST. 3 (для іноземних осіб - тільки код держави)	Підпис(и) винахідника(ів)- заявника(ів)	
<p>_____</p> <p>(повне ім'я)</p> <p>_____</p>			
<p>прошу (просимо) не згадувати мене (нас) як винахідника(ів) при публікації відомостей стосовно заявки на видачу патенту</p> <p>Підпис(и) винахідника(ів)</p>			
<p>Підпис(и) заявника(ів) _____</p>			
Дата підпису	Якщо заявником є юридична особа, то підпис особи, що має на це повноваження, із зазначенням посади скріплюється печаткою. Якщо всі винахідники виступають заявниками, то їх підписи наводяться за кодом (72).		
М. П.			

Примітка. Потрібне позначити значком "X".

Рисунок 2 – Форма задньої сторони заявки

кодом (62). Якщо попередніх заявок декілька, то наводять відомості щодо кожної заявки. Відомості про заявку, додаткові матеріали до якої оформлені відповідно до частини 7 статті 16 Закону [1] як ця заявка, наводять за кодом (62).

За кодом (54) наводять повну назву винаходу (групи винаходів) чи корисної моделі, яка повинна збігатися з назвою, наведеною в описі.

За кодом (98) зазначають адресу для листування між заявником та Укрпатентом, повне ім'я або найменування адресата. Листування може здійснюватись за будь-якою зручною для заявника адресою на території України. За наявності телефону, факсу чи іншого засобу зв'язку їх вказують.

Якщо заявник користується послугами представника то за кодом (74) зазначають повне ім'я та реєстраційний номер представника у справах інтелектуальної власності або повне ім'я іншої довіреної особи.

Якщо заявник бажає прискорити публікацію заявки, у відповідній клітинці треба зробити позначку "X".

Розділ заяви "Перелік документів, що додаються" заповнюють за допомогою позначок "X" у відповідних клітинках із зазначенням кількості примірників і аркушів кожного документа. У клітинці "інші документи", якщо такі є в матеріалах заяви, необхідно зазначити назву документа.

Якщо право на подання заявки й одержання патенту передано винахідником чи роботодавцем правонаступнику, то в графі "Підстави щодо виникнення права на подання заявки і одержання патенту" відповідну підставу зазначають позначкою "X". Якщо заявником (заявниками) є єдиний винахідник чи всі винахідники, то ця графа не заповнюється.

За кодом (72) наводять дані про винахідника (винахідників): повне ім'я та місце проживання. Для іноземного винахідника здійснюється транс-літерація (передача транскрипційних знаків певної мови літерами української абетки) повного імені і поряд, у дужках, ці самі дані мовою оригіналу, а замість його місця проживання проставляють назву держави та її код згідно із стандартом VOIB ST.3. Якщо винахідники є заявниками, то вони проставляють підписи у правій графі.

Якщо винахідник (винахідники) не бажає (бажають) бути згаданим (згаданими) у публікації відомостей про заявку та (або) відомостей про видачу патенту, то у відповідній графі заяви робиться про це запис, що підписується винахідником (винахідниками), який(які) не бажає (бажають) бути згаданим (згаданими).

Заповнення останньої графі заяви "Підпис (и) заявника (ів)" є обов'язковим, крім випадку, коли всі заявники є винахідниками і їх підписи проставлені в графі за кодом (72). Якщо заявником є юридична

особа, то заяву підписує особа, що має на це повноваження. Підпис складається з повного найменування посади особи, яка підписує заяву, особистого підпису, ініціалів, прізвища і скріплюється печаткою. Особистий підпис може бути власноручним, принтерним (у вигляді виведеної з комп'ютера друкованої копії) або штамповим.

Якщо заявник доручив ведення справ за заявкою представнику, то останній може ставити свій підпис замість заявника. У цій графі також проставляють дату підпису.

Якщо будь-які відомості наводять на додатковому аркуші, то його треба підписати в такому самому порядку.

Приклад заповнення бланка заяви представлений у *додатку Г, Д*.

6. Опис винаходу (корисної моделі)

6.1. Призначення опису

Опис повинен розкривати суть винаходу (корисної моделі) настільки ясно і повно, щоб його (її) міг здійснити фахівець у зазначеній галузі.

Опис необхідно викладати в порядку, зазначеному в Правилах [2].

6.2. Структура опису

Опис починається із зазначення індексу рубрики діючої редакції *МПК*, до якої належить винахід (корисна модель), який записують у верхньому правому куті аркуша. Далі по середині аркуша вказують назву винаходу (корисної моделі). Опис винаходу містить такі розіли:

- галузь техніки, до якої належить винахід (корисна модель);
- рівень техніки;
- суть винаходу (корисної моделі);
- перелік фігур креслення (якщо на них є посилання в описі);
- відомості, які підтверджують можливість здійснення винаходу (корисної моделі).

Для кращого розуміння і більш стислого викладення опису дозволяється інша послідовність наведення розділів або їх частин, якщо цього вимагає характер винаходу (корисної моделі).

Не допускається заміна розділу опису в цілому або його частини посиланням на інформаційне джерело, що містить необхідні відомості, навіть якщо це опис до раніше поданої заявки чи опис до охоронного документа.

Міжнародна патентна класифікація (МПК) охоплює такі аспекти науки, техніки й технології, які можуть бути об'єктом

патентного захи-сту, її поділено на вісім розділів, кожен з яких позначено великою літерою латинського алфавіту від *A* до *H* [3, 4]. Заголовки розділів лише наближено відображають їх зміст, а саме:

A - Задоволення життєвих потреб людини;

B - Різні технологічні процеси, транспортування;

C - Хімія, металургія;

D - Текстиль, папір;

E - Будівництво, гірнична справа;

F - Механіка, освітлення, опалення, двигуни й насоси, зброя, боєприпаси, вибухові роботи;

G - Фізика;

H - Електрика.

Розділи поділяють на класи, індекс кожного з яких складають з індексу розділу та двозначного числа, *наприклад B 01, F 28.*

Заголовок класу відображає зміст класу, *наприклад:*

B 01 Способи й пристрої загального призначення для виконання різних фізичних і хімічних процесів;

F28 Теплообмін.

Кожний клас містить один або більше підкласів. Індекс підкласу складають з індексу класу й великої літери латинського алфавіту, *наприклад, B 01 F.* Заголовок підкласу з максимальною точністю визначає зміст підкласу, *наприклад:*

B 01 F Змішування, наприклад розчинення, емульгування, диспергування.

Кожний підклас складають з окремих рубрик, які називають «дробовими рубриками». Дробові рубрики поділяють на основні групи та підгрупи.

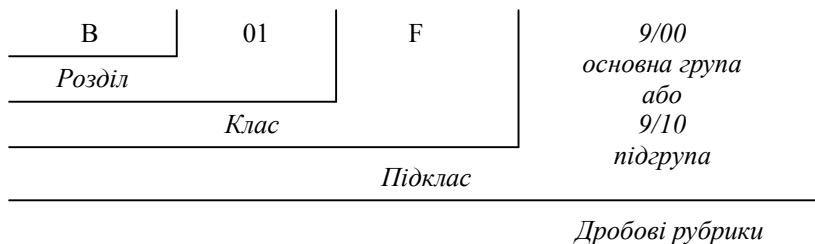
Індекс дробової рубрики складають з індексу підкласу, за яким розміщено два числа, відокремлені одне від одного навскісною рисою.

Індекс основної групи складають з індексу підкласу, за яким розміщено одно-, дво- або тризначне число, навскісна риска та два нулі, *наприклад B 01 F 9/00.* Текст основної групи визначає галузь техніки, яку вважають доцільною для проведення пошуку, *наприклад:*

B 01 F 9/00 Змішувачі з обертовими резервуарами.

Підгрупи утворюють рубрики, підпорядковані основній групі. Індекс підгрупи аналогічний індексу основної групи, проте після навскісної риски розміщено щонайменше дві цифри, крім 00, *наприклад B 01 F 9/10.*

Отже, повний класифікаційний індекс складають з комбінації символів, які використовують для позначення розділу, класу, підкласу та основної групи або підгрупи (рисунок 3).

Рисунок 3 – Приклад повного класифікаційного індексу згідно з МПК

На даний час діє дев'ята редакція МПК, яка набула чинності з 01 січня 2009 року (з моменту завершення публікації всіх розділів класифікації на паперовому носієві).

6.3. Назва винаходу (корисної моделі)

Назва винаходу (корисної моделі) повинна відповідати суті винаходу (корисної моделі) і, як правило, характеризувати його (її) призначення.

Назву винаходу (корисної моделі) слід викладати в однині.

Винятки складають:

- назви, які не вживаються в однині;
- назви винаходів (корисних моделей), що є хімічними сполуками, охопленими загальною структурною формулою.

Назва групи винаходів, що є об'єктами, один з яких призначений для одержання (виготовлення), здійснення або використання іншого, повинна містити повну назву одного винаходу і скорочену - іншого.

Назва групи винаходів, що є об'єктами, один з яких призначений для використання в іншому, повинна містити повні назви винаходів, які входять до групи.

Назва групи винаходів, що є варіантами, повинна містити назву одного об'єкта групи із зазначенням у дужках слова "варіанти".

Наприклад[5, 6]:

- *Різальний апарат;*

- *Підбирач-навантажувач стеблових матеріалів;*

- Ротор молотильно-сепаруючого пристрою аксіального комбайна.

6.4. Галузь техніки, до якої належить винахід (корисна модель)

У цьому розділі зазначають галузь техніки, до якої належить винахід (корисна модель), а також, за потреби, галузь застосування винаходу (корисної моделі). Якщо таких галузей декілька, то зазначають ті з них, які мають перевагу.

Наприклад [5, 6]:

- *Винахід відноситься до галузі сільськогосподарської техніки, а саме, до машин для заготівлі стеблових матеріалів, зокрема для заготівлі сіна, сінажу, соломи і тому подібних кормів;*

- *Винахід відноситься до галузі сільськогосподарського машинобудування і може бути використано в зернозбиральних комбайнах.*

6.5. Рівень техніки

У розділі "Рівень техніки" наводять рівень техніки, відомий заявнику і який можна вважати корисним для розуміння винаходу (корисної моделі) і його (її) зв'язку з відомим рівнем.

Зокрема, наводять дані про відомі заявнику аналоги винаходу (корисної моделі) з виділенням серед них прототипа, найбільш близького за сукупністю ознак до винаходу (корисної моделі).

Аналог винаходу (корисної моделі) - це засіб того самого призначення, який відомий з джерел, що стали загальнодоступними до дати подання заявки до Установи, або, якщо заявлено пріоритет, до дати пріоритету, і характеризується сукупністю ознак, подібних до сукупності суттєвих ознак винаходу (корисної моделі).

Якщо аналогів декілька, то останнім описують найбільш близький до винаходу засіб тогож призначення - **прототип**.

При описуванні кожного з аналогів наводять бібліографічні дані джерела інформації, де він розкритий, його ознаки із зазначенням тих з них, що збігаються з суттєвими ознаками винаходу (корисної моделі), що заявляється, та зазначають відомі заявнику причини, що перешкоджають одержанню очікуваного технічного результату.

Для виявлення та обґрунтування причин, що перешкоджають при використанні найближчого аналога одержанню очікуваного технічного результату, необхідно проаналізувати технічні властивості аналога, обумовлені сукупністю притаманних йому ознак, характер виявлення

цих властивостей при його використанні і показати їх недостатність для досягнення очікуваного технічного результату.

При описуванні групи винаходів відомості про аналоги наводять для кожного винаходу.

Наприклад [5]:

Відомий різальний апарат, що встановлено на підбирач-подрібнювач, що містить механізм подачі матеріалу у зону різання, механізм різання у вигляді диска або барабана з жорстко встановленими пластинчатими ножами, протирізальну пластину і механізм приводу (Резник Н. Е. Кормоуборочные комбайны. – М.: Колос, 1980. – С. 70-73).

Машини такого конструктивного рішення достатньо продуктивні і забезпечують добру якість подрібнення.

Проте, дані машини швидко виходять з ладу при попаданні у зону різання сторонніх предметів, складні у виготовленні й експлуатації, працюють при високих швидкостях різання, потребують додаткової енергії на холостий хід, розгін-зупинку робочих органів машини.

Відомий різальний апарат до машини для збирання рослинної маси, який містить підбираючий механізм, граблевий транспортер, формуючий канал, всередині якого паралельно його боковим стінкам розташований ряд пластинчатих ножів (авт. св. UA № 17813 кл. А 01 D 87/00, 1997 р.).

Недоліком даного апарату є забивання робочих органів довгостебловою рослинною масою за рахунок великого опору матеріалу всередині формуючого каналу та низька продуктивність.

Відомий різальний апарат, що найбільш близький по технічній суті і тому прийнятий за прототип, який містить підбирач рослинної маси, бітерний живильний пристрій з набо-ром пластин, формуючий канал з піддоном, який містить прорізи, ножі, що входять у прорізи піддона, меха-нізми приводу. Ножі різального апарату прототипу пластинчаті, пасивні, у разі потреби можуть виводитись із зони подрібнення, формуючий канал розташований під живильним пристроєм (Особов В. И. Кормозагото-вительная техника из Германии. – Тракторы и сельскохозяйственные машины, 1997, № 7, С. 32-35).

Недоліком прототипу є те, що ножі різального апарату пасивні і розташовані у формуючому каналі в два ряди, під живильним пристроєм. Це обмежує кількість рядів встановлення пластинчатих ножів і створює незручності при обслуговуванні, потребує багато часу при заточуванні, оскільки ножі при цьому потрібно виймати з різального апарату.

6.6. Суть винаходу (корисної моделі)

Суть винаходу (корисної моделі) виражається сукупністю суттєвих ознак, достатніх для досягнення технічного результату, який забезпечує винахід (корисна модель).

Ознаки належать до суттєвих, якщо вони впливають на технічний результат, якого можна досягти, тобто перебувають у причинно-наслідковому зв'язку із зазначеним результатом.

У цьому розділі детально розкривають технічну задачу, на вирішення якої направлений винахід (корисна модель) та технічний результат, якого можна досягти при здійсненні винаходу (корисної моделі).

Технічна задача, як правило, полягає у створенні об'єкта, характеристики якого відповідають заданим вимогам. Цим об'єктом може бути пристрій, спосіб тощо.

Під **технічним результатом** розуміють виявлення нових властивостей або покращання характеристик відомих властивостей об'єкта винаходу (корисної моделі), що можуть бути одержані при здійсненні винаходу (корисної моделі).

Технічний результат може бути виражений, наприклад, у зменшенні чи збільшенні крутного моменту, у зниженні чи підвищенні коефіцієнта тертя, зменшенні чи збільшенні частоти або амплітуди коливань, у зменшенні спотворювань сигналу, у структурному перетворенні в процесі кристалізації, у поліпшенні контакту робочого органу із середовищем тощо.

Технічним результатом може бути одержання технічних засобів певного призначення уперше.

Рекомендується навести також й інші відомі заявнику види технічного результату, одержання яких забезпечує винахід (корисна модель), у тому числі і в конкретних формах його використання.

Для групи винаходів зазначені відомості, у тому числі і стосовно технічного результату, наводяться для кожного винаходу.

У цьому розділі, якщо це можливо, обґрунтовують причинно-наслідковий зв'язок між ознаками винаходу (корисної моделі) й очікуваним технічним результатом.

Наприклад [5]:

Задачею винаходу є різальний апарат в якому, завдяки зміні конструкції ножів та їх новому розташуванню відносно піддону, покращується якість роботи різального апарата та збільшуються межі варіювання степені подрібнення рослинної маси.

Поставлена задача вирішується завдяки тому, що різальний апарат, який містить підбирач рослинної маси, бітерний живильний пристрій з набором пластин, формуючий канал, піддон з прорізами, ножі, що входять в прорізи піддона, механізми приводу, відрізняється відповідно винаходу тим, що ножі виконані дисковими, піддон формуючого каналу розташований над живильним бітером, а батареї ножів встановлені над піддоном, не менше ніж в три ряди вздовж піддона, причому кожна батарея індивідуально підпружинена.

Внаслідок розташування піддона формуючого каналу над живильним пристроєм збільшується кут охоплення бітера піддоном і виникає можливість встановлення кількох рядів дискових батарей, що дозволяє змінювати степінь подрібнення рослинної маси. Завдяки розташуванню дискових батарей над бітерним живильним пристроєм, покращується доступ до батареї ножів та поліпшуються умови обслуговування різального апарату.

6.7. Перелік фігур креслення

У цьому розділі опису, крім переліку фігур, наводять стислі пояснення того, що зображено на кожній з них.

Якщо суть винаходу (корисної моделі) пояснюють інші ілюстративні матеріали (наприклад, фотографії), то наводять стисле пояснення їх змісту.

Таблиці нумерують окремо.

Наприклад [5]:

Приклад виконання різального апарату показаний на кресленнях, де: фіг. 1 - схема різального апарата, фіг. 2 – розріз за А-А, розташування батареї дискових ножів і живильного пристрою з пластинами.

6.8. Відомості, які підтверджують можливість здійснення винаходу (корисної моделі)

У цьому розділі розкривають можливість одержання зазначеного в розділі "Суть винаходу (корисної моделі)" технічного результату при здійсненні винаходу (корисної моделі).

Можливість здійснення винаходу підтверджують або описом засобу для реалізації суттєвих ознак винаходу безпосередньо в матеріалах заявки, або посиланням на відомість такого засобу чи методів його одержання.

Відомості, які підтверджують можливість здійснення винаходу, що стосується пристрою, повинні містити опис пристрою в **статичному стані**. Після опису пристрою в статичному стані описують **дію пристрою** або **спосіб його використання**.

Відомості, які підтверджують можливість реалізації винаходу, що стосуються речовини, повинні містити докази можливості використання її за певним призначенням.

Для винаходу, що стосується нової індивідуальної сполуки з визначеною структурою, наводять визначену відомими методами структурну формулу, фізико-хімічні константи і описують спосіб, яким вона вперше була одержана.

Наприклад [5]:

Запропонований пристрій містить підбираючий механізм 1, формуючий канал 2 із піддоном 3, всередині якого в корпусах підшипників 4 на валу 5 розміщений живильний пристрій 6 з набором пластин 7, які утворюють пари. Над формуючим каналом 2 вздовж піддона 3, не менше ніж в три ряди, у корпусах підшипників 8 на валу 9 встановлені батареї 10 з набором дискових ножів 11 і прижимним механізмом 12. Дискові ножі 11 входять в прорізи 13 піддона 3 і утворюють різальну пару разом із парою пластин 7 живильного пристрою 6. У кінці формуючого каналу 2 за бітерним живильним пристроєм 6 розташована зіштовхувальна пластина 14.

Бітерний живильний пристрій 6 і батареї дискових робочих органів 10 виконують обертальний рух навколо своєї осі, причому осі їх обертання паралельні між собою.

Різальний апарат працює наступним чином.

Рослинна маса, підібрана підбирачем 1 надходить у формуючий канал 2 різального апарата, порційно захоплюється парою пластин 7 живильного пристрою 6, підводиться у зону різання, де розрізається дисковими ножами 11 першого ряду батареї 10, оскільки останні лежать у площині із пластинами 7 і входять у прорізи 13 піддона 3 і пари пластин 7 живильного пристрою 6. Перерізна рослинна маса, пластинами 7 живильного пристрою 6 по піддоні 3 формуючого каналу 2 протягується крізь дискові ножі 11 до наступного ряду ножів 11 батареї 10. Процес різання матеріалу повторюється, але вже іншою різальною парою пластин 7 живильного пристрою 6 і дискових ножів 11 другого ряду батареї 10. Пройшовши крізь усю кількість встановлених рядів батареї 10, матеріал виштовхується із зони формуючого каналу 2 виштовхувальною пластиною 14.

У випадку попадання у формуючий канал 2 сторонніх предметів, ножі 11 відводяться з зони різання, а при проходженні інероднього тіла, вони, за допомогою пружин 12, повертаються у вихідне положення.

Наступна порція матеріалу, що надходить у формуючий канал 2, захоплюється слідуною парою пластин 7 бітерного живильного пристрою 6 і процес подрібнення рослинної маси повторюється.

Таким чином, різальний апарат, який містить підбирач рослинної маси, бітерний живильний пристрій з набором пластин, формуючий канал, піддон з прорізами, ножі, що входять в прорізи піддона, механізми приводу, зроблений так, що ножі виконані дисковими, піддон формуючого каналу розташований над живильним бітером, а батареї ножів встановлені над піддоном, не менше ніж в три ряди вздовж піддона, причому кожна батарея індивідуально підпружинена, покращується доступ до батареї ножів та поліпшуються умови обслуговування різального апарату. Завдяки цьому заточування дискових ножів проходить швидко та якісно без зняття їх з батареї.

6.9. Підпис

Опис винаходу (корисної моделі) підписують у тому самому порядку, що й заяву про видачу патенту.

Наприклад:

- Директор ННЦ "ІМЕСГ"

(підпис)

Я.С. Гуков

*- Проректор з наукової
роботи ВДАУ*

(підпис)

О.С. Яремчук

7. Формула винаходу (корисної моделі)

7.1. Призначення формули винаходу (корисної моделі) і вимоги до формули

Формула винаходу (корисної моделі) призначена для визначення обсягу правової охорони, яка надається патентом [4].

Формула винаходу (корисної моделі) повинна виражати його (її) суть і викладатися ясно та стисло.

Формула винаходу (корисної моделі) визнається такою, що виражає суть винаходу (корисної моделі), якщо вона містить сукупність

його (її) суттєвих ознак, достатню для досягнення зазначеного заявником технічного результату.

Формула винаходу (корисної моделі) повинна базуватися на описі й характеризувати винахід (корисну модель) тими самими поняттями, що містить опис винаходу (корисної моделі).

Ознаки винаходу (корисної моделі) у формулі винаходу (корисної моделі) викладають таким чином, щоб забезпечити можливість їх ідентифікації, тобто однозначного розуміння їх змісту фахівцем на основі відомого рівня техніки.

Якщо заявка містить креслення, то для кращого розуміння ознак, зазначених у формулі винаходу (корисної моделі), у їх взаємозв'язку з відповідними позиціями на кресленнях допускається після зазначення ознаки у формулі винаходу (корисної моделі) проставляти відповідні позиції в дужках. При цьому зазначення позиції не обмежує обсяг правової охорони, що визначається формулою.

Характеристика ознаки винаходу (корисної моделі) у формулі винаходу (корисної моделі) не може бути замінена посиланням на опис чи креслення. Заміна допускається у виняткових випадках, коли неможливо виразити ознаку інакше. Заявник повинен показати, що така необхідність існує.

Ознаку винаходу (корисної моделі) доцільно характеризувати загальним поняттям (що виражає функцію, властивість тощо), яке охоплює різні окремі форми його реалізації, якщо саме ці характеристики, які містяться в загальному понятті, забезпечують у сукупності з іншими ознаками досягнення зазначеного заявником технічного результату.

Якщо таке поняття відсутнє або узагальнення неправомірне, то ознака винаходу (корисної моделі) може бути виражена як альтернатива.

Ознака винаходу (корисної моделі) може бути виражена як альтернатива за умови, що така ознака при будь-якому зазначеному в альтернативі виборі у сукупності з іншими ознаками забезпечує досягнення одного і того самого технічного результату.

7.2. Структура формули винаходу (корисної моделі)

Формула винаходу (корисної моделі) може бути *одноланковою* чи *багатоланковою* і включати відповідно один або декілька пунктів.

Одноланкову формулу винаходу (корисної моделі) застосовують для характеристики одного винаходу (корисної моделі) сукупністю суттєвих ознак, які не мають розвитку чи уточнення щодо окремих випадків його виконання або використання.

Багатоланкову формулу винаходу (корисної моделі) застосовують для характеристики одного винаходу (корисної моделі) з розвитком і (або) уточненням сукупності його (її) ознак стосовно деяких випадків виконання і використання винаходу (корисної моделі) або для характеристики групи винаходів.

Багатоланкова формула, що характеризує один винахід (корисну модель), має один незалежний пункт і наступний (наступні) за ним залежний (залежні) пункт (пункти).

Багатоланкова формула, що характеризує групу винаходів, має декілька незалежних пунктів, кожний з яких характеризує один з винаходів групи. При цьому кожний з винаходів групи може бути охарактеризований із залученням залежних пунктів, підпорядкованих відповідному незалежному пункту.

При складанні багатоланкової формули дотримуються таких правил:

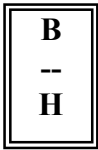
- незалежні пункти, як правило, не повинні містити посилань на інші пункти формули, однак такі посилання допускаються, якщо вони дають змогу викласти даний незалежний пункт без повторення в ньому повністю змісту інших пунктів;
- залежні пункти формули групуються разом з тим незалежним пунктом, якому вони підпорядковані, у тому числі, коли для характеристики різних винаходів групи залучаються залежні пункти однакового змісту;
- пункти багатоланкової формули винаходу (корисної моделі) нумеруються арабськими цифрами, починаючи з п.1 (у порядку їх викладення).

7.3. Складання формули винаходу (корисної моделі)

Пункт формули винаходу (корисної моделі) складається з:

- **обмежувальної частини**, яка включає ознаки винаходу (корисної моделі), які збігаються з ознаками найближчого аналога, у тому числі родове поняття, що характеризує призначення об'єкта;
- **розділової (розмежувальної) частини**, висловлену фразою "який (яка, яке) відрізняється тим, що...";
- **відмітної частини**, яка включає ознаки, що відрізняють винахід (корисну модель) від найближчого аналога.

Символічно формулу винаходу можна представити у вигляді [4]:

- Відоме: назва і ознаки прототипу (обмежувальна частина),
- який (яка, яке) відрізняється тим, що... (розділова частина)
- Нові ознаки (відмінна частина)

Наприклад [5]:

Формула винаходу

Незалежний пункт:

- *родове поняття* *Різальний апарат,*
- *поєднувальна зв'язка* *що містить*
- *обмежувальна частина* *підбирач рослинної маси, бітерний живильний пристрій з набором пластин, формуючий канал з піддоном, який містить прорізи, ножі, що входять в прорізи піддона, механізми приводу,*
- *розділова частина* ***який відрізняється тим, що,***
- *відмінна частина* *ножі виконані дисковими, піддон формуючого каналу розташований над живильним бітером, а батареї ножів встановлені над піддоном, не менше ніж в три ряди вздовж піддона, причому кожна батарея індивідуально підпружинена.*

Підпис заявника

Без поділу на обмежувальну й відмінну частини, зокрема, складають формулу винаходу (корисної моделі), яка характеризує:

- індивідуальну сполуку;
- штам мікроорганізму, культуру клітин рослин і тварин;
- нове застосування відомого продукту чи процесу;
- винахід (корисну модель), що не має аналогів.

В заявці на застосування формула винаходу викладається так: "Застосування... (вказується назва або визначення відомого пристрою, способу або речовини або штаму)... як... (вказується конкретне нове призначення пристрою, способу, речовини, штаму)". Формула винаходу повинна **відобразити технічний розв'язок задачі, а не постановку задачі.**

Формулу (або кожний пункт багатоланкової формули) викладають одним реченням.

Незалежний пункт формули винаходу (корисної моделі) повинен стосуватися лише одного винаходу (однієї корисної моделі) або групи винаходів, заявлених як альтернатива.

У незалежний пункт формули винаходу чи корисної моделі (або) в кожний незалежний пункт формули, що характеризує групу винаходів включають сукупність ознак, достатніх для досягнення технічного результату. Зазначена сукупність ознак визначає обсяг правової охорони.

При складанні незалежного пункту формули слід урахувувати, що сукупність ознак, достатніх для досягнення технічного результату, повинна бути передана певним набором ознак, властивих цьому об'єкту.

Незалежний пункт формули винаходу (корисної моделі) **не визнається таким**, що стосується одного винаходу (корисної моделі), якщо він містить:

- викладені як альтернатива ознаки, які не забезпечують одержання того самого технічного результату, або викладені як альтернатива групи ознак, причому кожна з альтернативних груп включає кілька функціонально самостійних ознак (вузол або деталь пристрою; операція способу, речовина, матеріал або прилад, застосовані в способі; інгредієнт композиції і т. ін.), у тому числі, коли вибір однієї з таких альтернативних ознак залежить від вибору, який зроблено щодо іншої (інших) ознаки (ознак);

- характеристику винаходів, які стосуються об'єктів різного виду чи сукупності засобів, кожний з яких має своє власне призначення, а в цілому зазначена сукупність не реалізує спільного призначення.

До **залежного пункту** формули винаходу (корисної моделі) включають ознаки, що розвивають чи уточнюють сукупність ознак, зазначену в незалежному пункті формули, у тому числі шляхом розвитку чи уточнення окремих ознак цієї сукупності, та необхідні лише в окремих випадках виконання винаходу (корисної моделі) або його (її) використання.

Обмежувальна частина залежного пункту формули включає родове поняття, що відображає призначення винаходу (корисної моделі), викладене, як правило, скорочено в порівнянні з наведеним у незалежному пункті, і містить посилання на незалежний пункт і (або) залежний (залежні) пункт (пункти), якого (яких) він стосується.

Підпорядкованість залежних пунктів незалежному може бути безпосередньою і опосередкованою, тобто з посиланням на один або декілька залежних пунктів.

Безпосередню підпорядкованість залежного пункту застосовують тоді, коли для характеристики винаходу (корисної моделі) в окремому

випадку його виконання чи використання поряд із ознаками цього пункту необхідні лише ознаки, зазначені в незалежному пункті формули.

Опосередковану підпорядкованість залежного пункту незалежному застосовують, якщо для зазначеної характеристики, окрім ознак не залежного пункту формули, необхідні ще й ознаки одного чи кількох інших залежних пунктів формули.

При підпорядкованості залежного пункту декільком пунктам формули посилання на них зазначають з використанням альтернативи.

У залежному пункті формули, що характеризує один об'єкт, в усіх випадках під поняттям "Пристрій за п.1" розуміють повний зміст першого пункту формули, а саме сукупність усіх без винятку ознак, наведених у його обмежувальній та відмітній частинах.

Наприклад [6]:

Формула винаходу

Незалежний пункт:

- родове поняття
- поєднувальна зв'язка
- обмежувальна частина
- розділова частина
- відмінна частина

1.
Аксіально-роторний, молотильно-сепаруючий пристрій, що містить
ротор з розташованим на ньому по гвинтовій лінії штифтовими елементами, який знаходиться всередині кожуха з штифтовими елементами, частина якого виконана у вигляді деки,
який відрізняється тим, що
кола, що описанні по кінцям штифтових елементів ротора, менше кіл, описаних по кінцям штифтових елементів кожуха.

Залежний пункт

- скорочене родове поняття з посиленням на не залежний пункт
- розділова частина
- відмінна частина

2.
Пристрій за п. 1,
який відрізняється тим, що
штифтові елементи ротора і кожуха розташовані зпарено, і кожна пара знаходиться в одній поперечній вертикальній площині.

Залежний пункт

- скорочене родове поняття з посиленням на не залежний пункт
- розділова частина
- відмінна частина

3.
Пристрій за п. 1,
який відрізняється тим, що
висота штифтових елементів ротора більше висоти штифтових елементів кожуха.

Залежний пункт

➤ скорочене родове поняття з посиленням на не залежний пункт

4.
Пристрій за п. 1,

➤ розділова частина

який відрізняється тим, що
штифтові елементи кожуха розташовані у вигляді одного поздовжнього ряду.

Залежний пункт

➤ скорочене родове поняття з посиленням на не залежний пункт

5.
Пристрій за п. 1,

➤ розділова частина

який відрізняється тим, що
штифтові елементи кожуха розташовані у вигляді декількох поздовжніх рядів.

Підпис заявника

7.4. Підпис

Формулу винаходу (корисної моделі) підписують у тому самому порядку, що й заяву про видачу патенту.

Наприклад:

- Директор ННЦ "ІМЕСГ"

(підпис)

Я.С. Гуков

- Проректор з наукової роботи ВДАУ

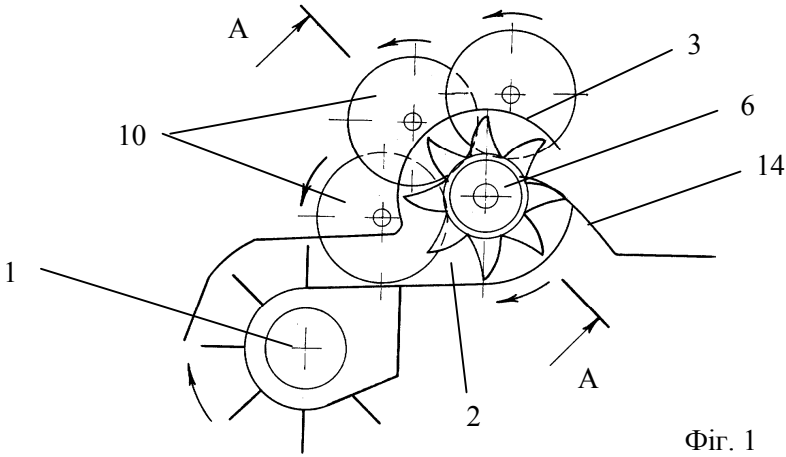
(підпис)

О.С. Яремчук

8. Креслення

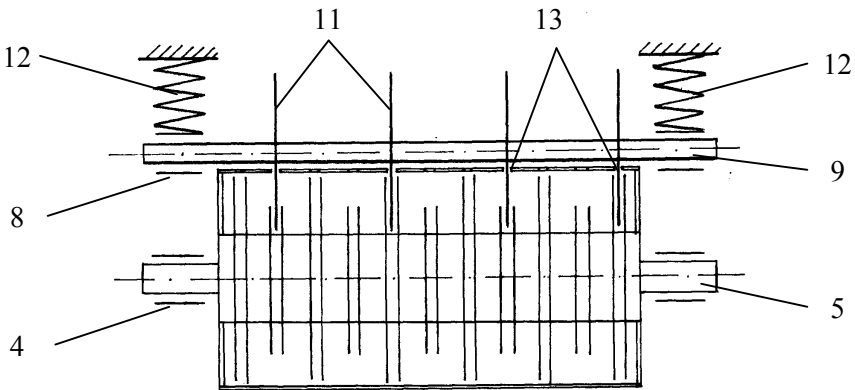
Графічні зображення (власне креслення, схеми, діаграми тощо) оформлюють на окремому аркуші (окремих аркушах). У **правому верхньому куті** кожного аркуша зазначають назву винаходу (корисної моделі) (рисунок 4).

Для пояснення суті винаходу (корисної моделі) як додаток до інших графічних матеріалів можуть бути подані фотографії. У виняткових випадках фотографії можуть бути подані як основний вид ілюстративних матеріалів, наприклад, для ілюстрації етапів виконання хірургічних операцій.

Фіг. 1

A - A

Фіг. 2

Автори:

О.В. Холодюк
В.Ф. Кузьменко
О.І. Логвин

Рисунок 4 – Приклад графічного зображення різального апарату

Формат фотографій повинен бути таким, щоб не виходив за розміри полів аркушів документів заявки. Фотографії малого формату слід наклеювати на аркуші встановленого формату з дотриманням вимог до якості аркуша.

9. Реферат

Реферат є скороченим викладом змісту опису винаходу (корисної моделі), який включає назву винаходу (корисної моделі), характеристику галузі техніки, якої стосується винахід (корисна модель), і (або) галузь його (її) застосування, якщо це не зрозуміло з назви, характеристику суті винаходу (корисної моделі) із зазначенням технічного результату, якого мають досягти. Суть винаходу (корисної моделі) в рефераті характеризують шляхом вільного викладу формули, переважно такого, при якому зберігаються всі суттєві ознаки кожного незалежного пункту.

Реферат складають лише з *інформаційною метою*. Він не може братися до уваги з іншою метою, зокрема для тлумачення формули винаходу (корисної моделі) і визначення рівня техніки.

Реферат складають таким чином, щоб він міг служити ефективним засобом пошуку у відповідній галузі техніки.

Рекомендований обсяг тексту реферату становить до 1000 знаків.

Текст реферату слід викладати окремими короткими реченнями і уникати складних у стилістичному плані зворотів.

Математичні та хімічні формули, а також креслення можуть бути включені до реферату, якщо без них скласти реферат неможливо.

Креслення, наведені в рефераті, мають бути виконані на окремому аркуші і додаватися до реферату. Креслень має бути стільки примірників, скільки примірників містить реферат.

Реферат може містити також деякі додаткові відомості, зокрема посилання на кількість незалежних і залежних пунктів формули винаходу (корисної моделі), графічних зображень, таблиць.

Наприклад [5]:

Об'єкт винаходу: різальний апарат; Галузь застосування: сільськогосподарське машинобудування, а саме, до машин для заготівлі рослинної маси; Суть винаходу: ножі виконані дисковими, піддон формуючого каналу розташований над живильним бітером, а батареї ножів встановлені над піддоном, не менше ніж в три ряди вздовж піддона, причому кожна батарея індивідуально підпружинена. Завдяки цьому збільшується кут охоплення бітера піддоном і виникає можливість встановлення кількох рядів дискових батарей, що дозволяє

змінювати степінь подрібнення рослинної маси; Технічний результат: можливість встановлення кількох рядів дискових батарей. Покращується доступ до батарей ножів для їх заточування, поліпшуються умови обслуговування різального апарату. 2 іл.

10. Особливості змісту заявки на винахід щодо пристрою

Для характеристики об'єкта винаходу "пристрій" використовують, зокрема, такі ознаки:

- наявність конструктивного (конструктивних) елемента (елементів);
- наявність зв'язків між елементами;
- взаємне розташування елементів;
- форму виконання елемента (елементів) або пристрою в цілому;
- форму виконання зв'язків між елементами;
- параметри та інші характеристики елемента (елементів) та їх взаємозв'язок;
- матеріал, з якого виготовлено елемент (елементи) або пристрій в цілому, середовище, що виконує функцію елемента, та інші характеристики.

Особливості викладення опису винаходу

У розділі опису "Відомості, які підтверджують можливість здійснення винаходу" наводять опис пристрою в статичному стані. При описуванні конструктивних елементів пристрою дають посилання на фігури креслень. Цифрові позначення конструктивних елементів в описі повинні відповідати цифровим позначенням на кресленнях.

Після описування пристрою в статичному стані описують дію (роботу) пристрою або спосіб його використання з посиланням на цифрові позначення елементів конструкції, які зображені на кресленнях і, за потреби, на інші ілюстративні матеріали (епюри, часові діаграми тощо).

У деяких випадках для кращого розуміння винаходу та стислості викладення опису допускається інша послідовність викладення цього розділу.

Якщо пристрій містить елемент, охарактеризований на функціональному рівні, і форма його реалізації передбачає використання багатофункціонального засобу, що програмується (настроюється), то наводять відомості, які підтверджують можливість здійснення таким

засобом конкретної, призначеної йому в складі даного пристрою функції. Якщо, крім таких відомостей, наводять алгоритм, наприклад обчислювальний, то його переважно подають у вигляді блок-схеми або, якщо це можливо, у вигляді відповідного математичного виразу.

Особливості формули винаходу

Пристрій у формулі характеризують у статичному стані.

У формулі можна зазначити про можливість реалізації елементом пристрою певної функції, про виконання елемента рухомим, наприклад, з можливістю повертання або обертання тощо.

Для усунення невизначеності при характеристиці пристрою сукупність його ознак повинна вказувати не лише на наявність елементів, а й на зв'язки між ними і (або) їхнє взаємне розташування.

Посилання на елемент, який не включено до формули, допускається, якщо це посилання не призводить до невизначеності в характеристиці пристрою.

11. Особливості змісту заявки на винахід щодо процесу (способу)

Для характеристики об'єкта винаходу "процес" використовують, зокрема, такі ознаки:

- наявність дії або сукупності дій;
- порядок виконання таких дій у часі (послідовно, одночасно, у різних сполученнях тощо);
- умови виконання дій: режим, використання речовин (вихідної сировини, реагентів, каталізаторів тощо), пристроїв (пристосувань, інструментів, обладнання тощо), штамів мікроорганізмів, культур клітин рослин чи тварин.

Особливості викладення опису винаходу

До назви винаходу, що є процесом одержання високомолекулярної сполуки невизначеного складу, включають назву цієї сполуки і, за потреби, її призначення.

До назви винаходу, що є процесом одержання речовини (суміші невизначеного складу), включають призначення чи біологічно активні властивості цієї речовини.

У розділі "Рівень техніки" для винаходу, що є процесом одержання нової індивідуальної сполуки, у тому числі високомолекулярної сполуки

або об'єкта генетичної інженерії, наводять відомості про процес одержання її відомого структурного аналога.

Якщо винахід є процесом одержання суміші невизначеного складу з конкретним призначенням або біологічно активними властивостями, то аналогом може бути процес одержання суміші з тим самим призначенням або тими самими біологічно активними властивостями.

Якщо винахід є спосіб обробітку чи вирощування сільськогосподарської культури то аналогом може бути відомий спосіб чи технологія, що включає певні агротехнічні прийоми чи операції.

Наприклад [7]:

Відомий спосіб досадивного і мірядного обробітку ґрунту полягає в досадивному нврізуванні гребенів і обробітку картопляних борозен з одночасним щілюванням (Способ допосадочной и межрядной обработки картофеля. / А.С. № 1322997, кл. А01 В79/02, СССР, 1980).

Недоліком відомого способу являється великі енергетичні витрати і зниження продуктивності роботи.

Відомий спосіб обробітку ґрунту при інтенсивній технології вирощування сільськогосподарських культур, включаючий операції передсадивного і міжрядного обробітку посівів по завчасно встановленим коліям для проходу коліс тракторів і сільськогосподарських машин (Способ обработки почвы при интенсивной технологи возделывания сельскохозяйственных культур. // А.С. № 1547728, кл. А01 В79/02, СССР, 1990).

Недоліком такого способу обробітку ґрунту являється складність виконання щілин та їх заповнення матеріалом з високим коефіцієнтом фільтрації, а також руйнування ґрунту на схилі біля проходу коліс трактора. Крім того, додаткові матеріальні та енергетичні витрати на проведення нарізання щілин.

У розділі опису "Відомості, які підтверджують можливість здійснення винаходу" наводять посилання на послідовність дій (заходів, операцій) щодо матеріальних об'єктів, а також на умови проведення цих дій, конкретні режими (температура, тиск тощо) і, якщо це необхідно, на пристрої, речовини, штами мікроорганізмів, культури клітин рослин чи тварин, які при цьому використовують.

Наприклад [7]:

В процесі руху агрегату за один прохід пристроєм 7 (фіг. 1) перед робочими органами культиватора 5 на поверхню поля вносяться мінеральні добрива і заробляються робочими органами у ґрунт. Таким чином

проводиться передсадивний обробіток ґрунту на глибину 12 – 14 см. Одночасно з цим картоплесаджалка 8 висаджує картоплю у підготовлений ґрунт на глибину 6 – 8 см. Колеса 8 (фіг. 4) енергонасиченого тракто-ра, наприклад ХТЗ-120, за допомогою приставок-розширювачів встанов-люють на технологічну колію 19 шириною 3 м рухаються по технологіч-ному міжрядді 20 шириною 0,9 м....

Одноразовий міжрядний обробіток ґрунту (догляд за картоплею) проводять шляхом формування високо об'ємних гребенів фрезерним культиватором КФК-2,8 з наступним застосуванням гербіциду зенкер в дозі 1,5 кг/га....

При використанні в процесі нових речовин розкривають процес їх одержання.

При описуванні процесу, що характеризується використанням відомих засобів (пристроїв, речовин і штамів мікроорганізмів, культур клітин рослин чи тварин), достатньо посилання на ці засоби. При використанні невідомих засобів наводять їх характеристику. При використанні штаму мікроорганізму, культури клітин рослин чи тварин наводять посилання на те, де або як може бути одержаний відповідний штам мікроорганізму або культура клітин рослин чи тварин.

Можливість одержання штаму мікроорганізму підтверджують шляхом опису процесу його одержання таким чином, щоб фахівець у відповідній галузі міг реалізувати винахід за описом, або наданням відомостей про його депонування в офіційній колекції - депозитарії. При цьому дата депонування має передувати даті подання заявки, а якщо заявлено пріоритет, то даті її пріоритету.

Для винаходу, що є процесом одержання індивідуальної хімічної сполуки невизначеної структури, зазначають потрібні для її ідентифікації дані про вихідні реагенти для одержання цієї сполуки, а також відомості, які підтверджують можливість реалізації зазначеного заявником призначення, у тому числі бажано навести відомості про властивості, що обумовлюють її призначення.

Для винаходу, що є процесом одержання суміші невизначеного складу та (або) структури, крім даних про вихідні реагенти для одержання цієї суміші, зазначають дані, необхідні для її ідентифікації, та відомості, які підтверджують можливість реалізації вказаного заявником призначення, у тому числі бажано навести дані про властивості, що обумовлюють призначення цієї суміші.

Для винаходу, що є процесом одержання нової групи (ряду) сполук, яку можна описати загальною структурною формулою, наводять, принаймні, один приклад одержання конкретної сполуки групи (ряду).

Якщо група (ряд) містить сполуки з різними за хімічною природою радикалами, то кількість прикладів повинна бути достатньою для підтвердження мо-жливості одержання сполук з цими різними радикалами. Для сполук, що входять до групи (ряду), наводять підтвержені відомими методами струк-турні формули і їх фізико-хімічні характеристики. В описі слід також дати відомості про призначення або біологічно активні властивості нових сполук.

Для винаходу, що є процесом одержання виробу, деякі елементи якого чи сам виріб виготовлені з матеріалу невизначеного складу і структури, наводять дані про властивості використовуваного матеріалу та експлуатаційні характеристики цих елементів і (або) виробу в цілому.

Особливості формули винаходу

Для усунення невизначеності при характеристиці процесу сукупність його ознак повинна вказувати не лише на наявність дій з матеріальними об'єктами, а і на порядок (послідовність) їх виконання в часі.

Для характеристики дії (заходу, операції тощо) як ознаки процесу треба використовувати дієслова активного стану, дійсного способу, теперішнього часу, третьої особи множини, наприклад, "нагрівають", "зволожують", "загартовують" тощо.

Наприклад [7]:

Спосіб вирощування картоплі по ресурсозберігаючій технології, що включає роздільні операції передсадивної підготовки ґрунту, внесення мінеральних добрив, закладення їх у ґрунт і садіння та догляд за рослинами, який відрізняється тим, що в зоні бульбового гнізда після проходу коліс трактора, відсутності пошкодження кореневої системи та рослин і бульб, передсадивний обробіток ґрунту, внесення мінеральних добрив, закладення їх у ґрунт і садіння картоплі проводять суміщенням операцій за один прохід агрегатом, де в процесі садіння в місцях проходу коліс трактора встановлюються технологічні міжряддя шириною 0,9 м, а в середині між колесами створюється колія шириною 3,0 м, причому багат-оразові міжрядні обробітки і внесення хімічних препаратів в боротьбі з шкідниками і хворобами та бур'янами проводяться з проходом коліс агрегату по постійній технологічній колії.

12. Особливості змісту заявки на корисну модель

Для характеристики корисної моделі використовують ознаки, наведені у пунктах 10, 11, 12 методичних рекомендацій або (у пунктах 10.1, 11.1, 12.1, 13.1 та 14.1 Правил [2]).

Особливості викладення опису винаходу

Опис і формулу корисної моделі викладають відповідно до пунктів 10, 11, 12 методичних рекомендацій або (у пунктах 10.2, 10.3, 11.2, 11.3, 12.2, 12.3, 13.2, 13.3, 14.2 та 14.3 Правил [2]).

Як уже зазначалось назва винаходу (корисної моделі) повинна відповідати суті винаходу (корисної моделі) і характеризувати його (її) призначення.

Наприклад [8]:

- Пристрій для сушіння сільськогосподарських кормів

У розділі "Галузь техніки" вказують до якої галузі належить корисна модель, а також, за потреби, галузь застосування корисної моделі.

Наприклад [8]:

- Корисна модель відноситься до сільськогосподарського виробництва і може бути використана для сушіння сільськогосподарських кормів, а саме, сіна, вологого зерна.

"Рівень техніки" є наступним розділом опису корисної моделі, у якому автор наводить відомі йому аналоги, що стали загально доступними із джерел, та виділяє найбільш близький за сукупністю ознак – прототип.

Наприклад [8]:

Зменшити витрату електроенергії і скоротити час досушування сіна методом активного вентилявання майже вдвічі дозволяє нагрів повітря в сонячних тепло генераторах (Бабич А.О., Гарькавий А.Д., Спірін А.В. Раціональні технології заготівлі кормів із трав / Міжвідомчий тематичний науковий збірник "Корми і кормовиробництво". – Вінниця, "Тезис", 1999. – Випуск 46. – С. 196 – 208.). Більшість таких підігрівачів розміщують на конструкціях (дахках) сіносховищ. Покриття їх, здебільшишого шифер, фарбують у чорний

колір і на висоті від них на 25 – 30 см напинають плівку на додатково встановлений каркас. Такий сонячний колектор, через який протягується повітря, дозволяє підвищити температура-туру повітря на 2 – 3⁰С і знизити відносну вологість на 10 – 15%.

Проте, високі затрати на виготовлення і установку каркасу, закріплення плівок, недовговічність експлуатації, неодноразова щорічна їх заміна призводить до збільшення затрат на приготування сіна.

Відомо також пристрій для досушування сільськогосподарських кормів, що містить багатошаровий сонячний теплогенератор, який виконано "труба в трубі", причому внутрішня труба виконана із темної плівки, зовнішня труба – із прозорої, багатошаровий сонячний теплогенератор закріплено до основи пасами, труби приєднані до камери надування та венткамери, яка зв'язана з повітророзподільними каналами, на які укладають корми на досушування (Гарькавий А.Д., Гойчук А.Ф., Серета Л.П. та ін. Пристрій для сушіння сільськогосподарських кормів. Патент на корисну модель №18418, МПК А1F25/08 (2006.01). - Бюл. №11, 2006.) - прототип.

Недоліком прототипу є необхідність великої довжини і діаметра темної плівки, щоб забезпечити ефективний нагрів повітря, принаймні на 2 – 4 °С при подачі до 50 тис. м³ його за годину. Тому площу сонячного теплогенератора приймають в 4 - 5 разів більшу від площі скирти сіна яку досушують. Вище приведене приводить до збільшення затрат на досу-шування сіна, або інших кормів.

Розділ опису "Перелік фігур креслення" містить крім переліку фігур ще й стислі пояснення того, що зображено на кожній з них.

Наприклад [8]:

Приклад реалізації корисної моделі для сушіння сільськогосподарських кормів приведено на рисунках, де фіг. 1 – загальний вигляд, вид зверху, фіг. 2 – переріз загального вигляду по А – А.

У розділі опису "Відомості, які підтверджують можливість здійснення винаходу" наводять опис пристрою спочатку в статичному стані а потім в динамічному, тобто коли він виконує якусь дію (роботу). Одночасно проставляють цифрові позначення конструктивних елементів в описі які, повинні відповідати цифровим позначенням на кресленнях.

Наприклад [8]:

Пристрій включає венткамеру 1 в якій встановлено вентилятор 2, який повітропроводом 3 зв'язаний з повітророзподільним каналом 4. На

повітророзподільний канал 4 встановлено щільовий каркас 5 на який укладається сіно 6 для досушування повітрям, яке подає вентилятор 2. Також до повітропроводу 3 може бути присьднано під решітчасту порожнину причепа, наповненого вологим зерном для досушування (на рис. не показано)...

Працює сушільна установка наступним чином. На щільовий каркас 5 укладають сіно 6 на досушування. Після укладання на щільовому каркасі першого шару сіна 6 включають вентилятори 16 і 2. При цьому сонячні проміння 24 не лише потрапляють на темну плівку 8 зверху, а й на світло-відображаючий екран, який закріплено на дугоподібних рамах 12 і 13, відображаючись від якого подають зліва і справа на темну плівку 8 і нагрівають її. Шарнірні з'єднання 14 та 15 дугоподібних рам 12 і 13, що виконані у вигляді параболи, регулюють кут відображення променів від світловідображаючого екрана до темної плівки 8...

Особливості формули винаходу

Як уже зазначалось формула винаходу чи корисної моделі призначена для визначення обсягу правової охорони, яка надається патентом [4]. Тому формула корисної моделі визнається такою що, виражає суть корисної моделі, якщо вона містить сукупність її суттєвих ознак, достатню для досягнення зазначеного заявником технічного результату.

Формула корисної моделі повинна базуватися на описі й характеризувати корисну модель тими самими поняттями, що містить опис корисної моделі.

Наприклад [8]:

Формула винаходу

Незалежний пункт:

- родове поняття
- поєднувальна зв'язка
- обмежувальна частина

1.

Пристрій для сушіння сільськогосподарських кормів, що містить багат шаровий сонячний теплогенератор, який виконано „труба в трубі”, причому внутрішня труба виконана із темної плівки, зовнішня труба – із прозорої, багат шаровий сонячний теплогенератор закріплено до основи пасами, труби приєднанні до камери надування та венткамери, яка зв'язана з повітророзподільними каналами, на які укладають корми на досушування, відрізняється тим, що основа виконана у вигляді шарнірно з'єднаних дугоподібних рам із світловідображаючим екраном.

- розділова частина
- відмінна частина

Залежний пункт

- скорочене родове поняття з посиланням на незалежний пункт
- розділова частина
- відмінна частина

2.

Пристрій для сушіння сільськогосподарських кормів за п. 1,

відрізняється тим, що

дугоподібні рами виконано у вигляді параболи з можливістю регулювання кута відобра-ження світла.

Підпис заявника

Креслення

Графічне зображення (власне креслення, схеми, діаграми тощо) оформляють на окремому аркуші формату А4. Приклад графічного зображення на корисну модель "Пристрій для сушіння сільськогосподарських кормів" представлено на рисунку 5.

13. Особливості змісту заявки на винахід щодо нового застосування відомого продукту чи процесу

Для характеристики об'єкта винаходу "нове застосування відомого продукту чи процесу" використовують такі ознаки [2]:

- коротка характеристика об'єкта, що застосовується, достатня для його ідентифікації;
- зазначення нового призначення цього об'єкта.

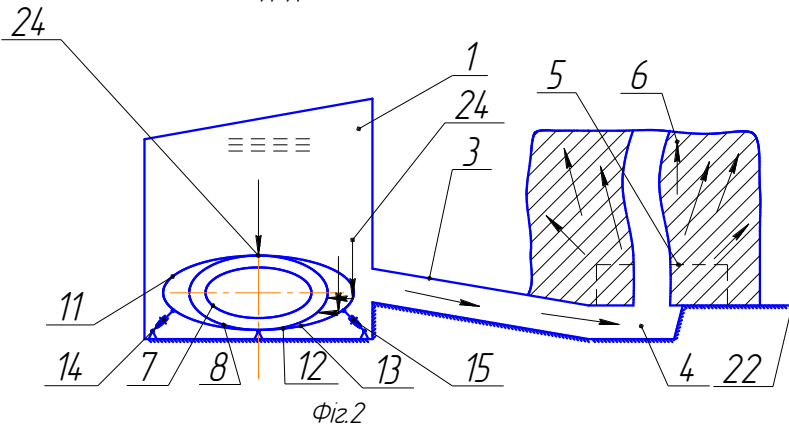
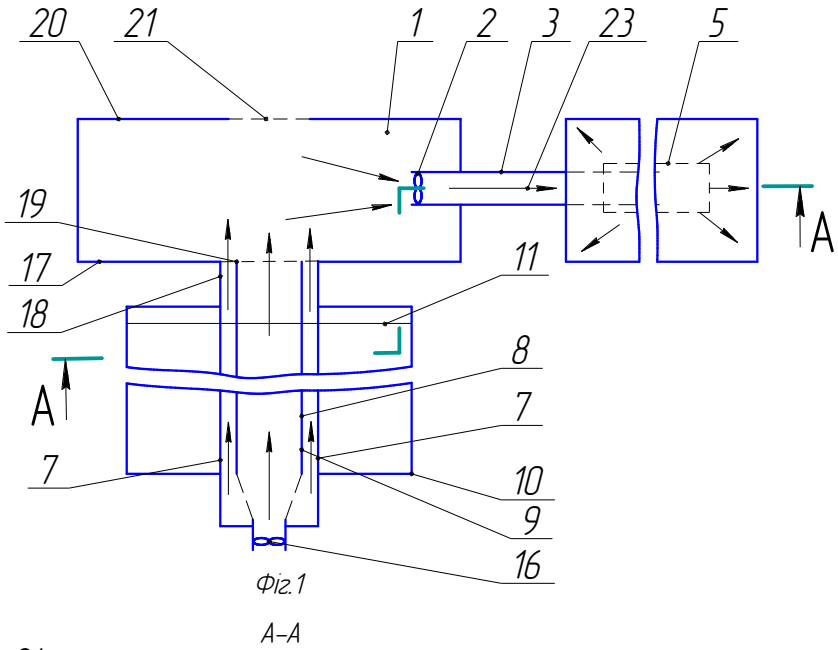
Особливості викладення опису винаходу

Назва винаходу щодо нового застосування відомого продукту чи процесу повинна починатися зі слова "Застосування", після якого наводиться назва відомого продукту або процесу і зазначається його нове застосування.

При описуванні рівня техніки аналогами об'єкта винаходу "нове застосування відомого продукту чи процесу" мають бути, відповідно, відомі продукти чи процеси (способи) того самого призначення, що й винахід.

Якщо об'єктом винаходу є нове застосування відомого продукту чи процесу, то при описуванні винаходу наводять характеристику відомого об'єкта (із зазначенням бібліографічних даних джерела інформації, у якому він описаний), а також відомості щодо його відомого і нового застосування і, якщо це можливо, відомості щодо властивостей, які обумовлюють можливість його нового застосування.

Пристрій для сушіння сільськогосподарських кормів

Автори:

А.Д. Гарькавий
Л.П. Серета
П.Г. Завальнюк
С.В. Скічко
Д.М. Миколук

Рисунок 5 – Приклад графічного зображення пристрою для сушіння сільськогосподарських кормів

У розділ опису "Відомості, які підтверджують можливість здійснення винаходу" включають відомості, що підтверджують можливість застосування відомого продукту чи процесу, як це передбачено винаходом.

Особливості формули винаходу

Якщо об'єктом винаходу є нове застосування відомого продукту чи процесу, то формула має таку структуру:

"Застосування ... (дають назву чи характеристику продукту чи процесу) як ... (зазначають нове призначення зазначеного продукту чи процесу)".

14. Подання заявки

Відповідно до статті 12 Закону [1] заявку подає до Установи особа, яка бажає одержати патент і має на це право. Заявку безпосередньо подають або надсилають на адресу Укрпатенту (Державне підприємство "Український інститут промислової власності" вул. Глазунова, 1, Київ-42, 01601).

Разом із заявкою може бути подано її електронну копію на дискеті чи компакт-диску CD-R. Така копія надається як сукупність файлів, кожен з яких є електронною копією окремого документа заявки. Документи повинні бути підготовлені, як правило, у редакторі WORD, тексти документів - у форматі RTF з використанням одного із шрифтів: Times New Roman, Arial Суг, розмір 9, для зображення спеціальних символів - шрифт Symbol, для зображення математичних формул - у форматі Microsoft Equation.

Відповідно до статті 13 Закону [1] датою подання заявки є дата одержання Установою матеріалів, що містять принаймні:

- заяву у довільній формі про видачу патенту, викладену українською мовою;
- відомості про заявника та його адресу, викладені українською мовою;
- матеріал, що справляє враження опису винаходу (корисної моделі), викладений українською або іншою мовою.

Якщо вказаний матеріал викладено іншою мовою, то для збереження дати подання заявки його переклад на українську мову повинен надійти до Установи *протягом двох місяців* від дати подання заявки [1].

За дорученням заявника заявку може бути подано через представника.

Іноземні особи та особи без громадянства, які проживають чи мають постійне місцезнаходження поза межами України, у відносинах з Установою реалізують свої права через представників у справах інтелектуальної власності, якщо інше не передбачено міжнародними угодами.

Якщо до складу заявників входить фізична особа, яка проживає, чи юридична особа, яка має постійне місцезнаходження на території України, то заявку може бути подано без залучення представника за умови зазначення адреси для листування в Україні.

Якщо в заяві зазначено два або декілька заявників, то один з них може бути призначений іншими заявниками як їх представник.

Будь-яка дія представника або будь-яка дія щодо нього має наслідки дії, що здійснена відповідним заявником чи заявниками або щодо них.

Якщо заявку подають через представника, то до заявки слід додати видану заявником довіреність, що засвідчує його (її) повноваження, або її копію.

Якщо довіреність викладена мовою оригіналу, то до неї додають переклад українською мовою.

Довіреність має бути подана разом з документами заявки.

Довіреність може стосуватися однієї або декількох заявок, зазначених у ній.

Якщо довіреність видано на ведення справ за декількома заявками, то до кожної заявки додається копія довіреності.

У довіреності зазначається:

- повне ім'я особи, якій вона видана;
- обсяг повноважень, які надаються особі, на ім'я якої видано довіреність;
- дата її вчинення, без якої довіреність вважається недійсною.

Довіреність підписується особою, яка її видала. Якщо довіреність видається юридичною особою України, то підпис особи, що має на це повноваження, засвідчується печаткою.

Строк дії довіреності не може *перевищувати трьох років*. Якщо в довіреності зазначено більший строк, то довіреність дійсна три роки від дати її вчинення. Якщо строк дії довіреності не зазначений, то вона вважається дійсною протягом одного року від дати її вчинення.

Форма і строк дії довіреності, виданої поза межами України, визначаються за законом країни, де була видана довіреність.

Довіреність представнику, зареєстрованому в Установі, для представництва особи, що проживає за межами України, може бути видана як самим заявником, так і його представником, що має відповідну довіреність, видану заявником. У цьому разі до Установи необхідно подати обидві довіреності.

Будь-яке призначення представника може бути скасоване особами, які здійснили це призначення, або їх правонаступниками.

Представник може відмовитись від свого призначення шляхом надання підписаного ним повідомлення.

Заявку може бути подано з використанням факсимільного зв'язку. У цьому разі датою подання заявки вважається день одержання Укрпатентом її факсимільної копії (останньої її частини в разі подання матеріалів заявки в різні дні) за умови, що оригінал заявки разом із супровідним листом, що ідентифікує факсимільну копію, одержано **протягом 14 днів** від зазначеного дня.

Якщо оригінал заявки одержано після спливу зазначеного строку або він відрізняється за своїм змістом від факсимільної копії заявки, датою подання заявки вважається дата одержання Укрпатентом її оригіналу, а зміст факсимільної копії до уваги не береться.

Якщо факсимільна копія заявки або її частина не може бути прочитана, вона вважається неподаною в частині, що не може бути прочитана.

У разі подання заявки з використанням факсимільного зв'язку у вихідний, святковий чи інший неробочий день, що визначений відповідно до закону, або після закінчення робочого дня в Укрпатенті, датою подання заявки за дотримання умов, вважається перший наступний робочий день.

Довіреність, якщо заявка подається через представника заявника, має бути оформлена відповідно до пункту 16.4 Правил [2].

Якщо заявник бажає скористатись **правом пріоритету**, то він повинен відповідно до частини 2 статті 15 Закону [1] протягом трьох місяців від дати подання заявки до Установи подати заяву про пріоритет з посиланням на дату подання і номер попередньої заявки та копію попередньої заявки, якщо ця заявка була подана в іноземній державі - учасниці Паризької конвенції про охорону промислової власності. Якщо попередніх заявок декілька, то додають копії всіх попередніх заявок. За потреби, Установа може зажадати переклад попередньої заявки (попередніх заявок) українською мовою. (Пункт із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 154 від 26.02.2004) [2].

Якщо заява про пріоритет та копія попередньої заявки надійшли до Установи пізніше встановленого строку, то строк, пропущений заявником через непередбачені і незалежні від нього обставини, може

бути *продовжений на 2 місяці* з дати закінчення зазначеного строку (якщо до заяви про встановлення пріоритету та копії попередньої заявки буде додано документ про сплату збору за продовження строку).

15. Документи, що додаються до заявки

До заявки додають документ, що підтверджує сплату збору за подання заявки у встановленому розмірі, та документ, що підтверджує право заявника на звільнення чи часткове звільнення від сплати зазначеного збору, якщо таке право у заявника є (*додаток Ж*).

Так відповідно до Порядку сплати зборів за дії пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2004 року № 1716 (далі - Порядок) [9] у разі коли заявником на винахід (корисну модель) є *неприбуткові установи* та організації, кожен збір за дії, пов'язані з охороною прав на винахід (корисну модель), за винятком зборів за кодами 13300, 13400 і 13500, сплачується у розмірі **10 відсотків** встановленого розміру.

За подання заявки сплачується збір у порядку та розмірі, установлених Порядком [9]. Документ про сплату збору повинен надійти до Укрпатенту разом із заявою або протягом двох місяців від дати подання заявки. Цей строк продовжується, але не більше ніж на шість місяців, якщо до його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання [1].

Документом про сплату збору вважається виписка з особового банківського рахунку Укрпатенту, яка дає можливість ідентифікувати заявку.

У разі відсутності у виписці з особового банківського рахунку зазначення номера заявки, а також у разі сплати збору в іншій валюті, ніж установлена для заявника згідно з графою 3 чи 4 додатка до Порядку [9], документом про сплату збору є розрахунковий документ на паперовому носії (платіжне доручення, касовий чек, квитанція тощо), що міститься в матеріалах заявки, відповідає вимогам Порядку та засвідчений в установленому порядку відповідальним виконавцем банку (*додаток И*).

Датою надходження документа про сплату збору вважається дата зарахування суми збору на поточний рахунок Укрпатенту. У зв'язку з цим зарахування збору за подання заявки повинно бути здійснено до надходження заявки до Установи або *протягом двох місяців* від дати подання заявки, якщо клопотання про продовження цього строку не було подано [2].

У разі зарахування суми збору до надходження заявки, клопотання до Укрпатенту датою надходження документа про сплату збору вважається дата надходження до Укрпатенту цієї заяви, якщо вона надійшла:

- протягом трьох місяців від дати зарахування суми збору за умови, що в цей період розмір відповідного збору залишився незмінним;
- протягом одного місяця від дня введення в дію зміненого розміру збору.

У разі, якщо дата зарахування збору на поточний рахунок Укрпатенту є пізнішою, ніж допустима згідно із законом кінцева дата його сплати, датою надходження документа про сплату збору вважається дата, зазначена в розрахунковому документі на паперовому носії, що відповідає вимогам, установленим Порядком.

Документ про сплату збору вважається таким, що відповідає встановленим вимогам, якщо він оформлений відповідно до пункту 5 Порядку [9], а сплачена сума збору відповідає розміру встановленого збору за подання заявки з урахуванням:

- складу заявників;
- кількості пунктів формули;
- наявності електронного примірника змісту заявки на дискеті чи компакт-диска CD-R.

Якщо заявник має пільги щодо сплати збору за подання заявки або звільнення від такої сплати, то до заявки додаються клопотання про надання пільги з копією документа, що підтверджує право на звільнення чи часткове звільнення від сплати зазначеного збору.

Документом про сплату збору, я уже зазначалось, є копія платіжного доручення на перерахування збору з відміткою установи банку або квитанція установленої форми.

Категорії громадян України, яким надаються пільги щодо сплати зборів, вказані у „Положенні про порядок сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності", яке затверджено постановою Кабміну України від 16 червня 2003 р.

Строки та механізм сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на винаходи та корисні моделі, а також їх розміри визначено "Порядком сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності" [9].

Згідно з Порядком збори за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, сплачуються на розрахункові рахунки закладу експертизи, уповноваженого Міністерством освіти і науки України. Таким закладом для проведення експертизи та інших дій,

пов'язаних з правовою охороною на винаходи та корисні моделі визначено Державне підприємство "Український інститут промислової власності" (Укрпатент).

Всі збори, пов'язані з охороною прав на винаходи та корисні моделі, які зазначені у Порядку, необхідно сплачувати на відповідний розрахунковий рахунок Укрпатенту за такими реквізитами:

➤ у гривнях: отримувач: Державне підприємство "Український інститут промислової власності" (Укрпатент); код отримувача: 31032378; рахунок отримувача: 2600401457; банк отримувача: АБ "Брокбізнесбанк" у м. Києві; код банку отримувача: 300249.

Фізичні особи, що постійно проживають за межами України, та юридичні особи з місцезнаходженням за межами України можуть сплачувати збори в іншій нижчезазначеній валюті за офіційним курсом Національного банку України на день сплати збору за такими реквізитами:

бенефіціар (кінцевий одержувач коштів) (beneficiary): Державне підприємство "Український інститут промислової власності" (Укрпатент), вул. Глазунова, 1, м. Київ-42, 01601, Україна (State Enterprise "The Ukrainian Institute of Industrial Property", 1 Hlazunova str., Kyiv-42, 01601, Ukraine); рахунок бенефіціара (account – IBAN):

➤ у євро: 26034012820371/978,

➤ у доларах США: 26034012820371/840;

➤ у білоруських рублях: 26034012820371/974;

➤ у російських рублях: 26034012820371/643;

код бенефіціара: 31032378; банк бенефіціара: ВАТ „Державний експортно-імпортний банк України” (Укрексімбанк), вул. Горького, 127, м. Київ, 03150, Україна, код банку 322313 (JSC "The State Export-Import Bank of Ukraine" (Ukreximbank), 127 Gorkogo str., Kyiv, 03150, Ukraine, SWIFT: EXBSUAUX).

Реквізити поточних рахунків закладу експертизи, на які сплачуються збори, опубліковані в офіційному бюлетені "Промислова власність" № 1 за 2005 р. та в газеті "Урядовий кур'єр" від 26 січня 2005 р. № 14, а також розміщені на веб-сайті за адресою:

<http://www.ukrpatent.org/ua/rekviz.html>.

Під час сплати збору у реквізиті "призначення платежу" розрахункового документа зазначаються (*дивись додаток І*):

➤ слово "збір";

➤ код збору та його вид (скорочено), визначені згідно з додатком до Порядку [9];

- номер заявки на відповідний об'єкт інтелектуальної власності, наданий закладом експертизи, або, якщо цей номер заявнику не повідомлено, – порядковий номер заявки, визначений заявником під час подання заявки. У разі коли сплата збору стосується виданого патенту, замість номера заявки зазначається номер відповідного патенту;
- у разі, коли збір сплачено від імені фізичної особи, що постійно проживає за межами України, або юридичної особи з місцезнаходженням за межами України, – двобуквений код її країни відповідно до стандарту ST.3 Всесвітньої організації інтелектуальної власності або міжнародного стандарту ISO 3166-1.

Порядковим номером заявки, визначеним заявником під час подання заявки, є номер, проставлений заявником під заголовком заяви про видачу патенту чи зазначений ним у супровідному листі до заявки.

Відповідно до пункту 5 Порядку [9] документом про сплату збору вважається виписка з особового банківського рахунка закладу експертизи, яка в установленому порядку надходить до нього від обслуговуючого його банку. Тому, як правило, розрахунковий документ про сплату збору на паперовому носії не потрібно додавати до відповідної заявки, клопотання, за-перечення тощо або подавати до закладу експертизи як доказ сплати збору за публікації про видачу патенту. Виключення з цього правила передбачені пунктами 5 і 6 Порядку [9].

Крім того, з метою забезпечення виконання вимог пункту 8 Порядку [9] щодо обліку коштів, розрахунковий документ на паперовому носії не-обхідно додати до відповідної заявки, клопотання, заперечення тощо у разі сплати збору в іноземній валюті фізичною особою, що постійно проживає за межами України, чи юридичною особою з місцезнаходженням за межами України.

До суми збору не включається вартість послуг, пов'язаних з його сплатою.

Документ про сплату збору слід подавати за адресою: **вул. Глазунова, 1, м. Київ-42, 01601, Україна.**

Пільги щодо сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності

Пільги щодо сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на винаходи та корисні моделі надаються громадянам України згідно з наступними нормативно-правовими актами:

- Законом України "Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні" від 16 грудня 1993 р. № 3721-ХІІ [10] звільняються від сплати державного мита та зборів Герої Соціалістичної праці, Герої України та повні кавалери ордена Трудової Слави (пункт 2 статті 9);
- Законом України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" від 22 жовтня 1993 р. № 3551-ХІІ [11] звільняються від сплати державного мита та зборів інваліди війни та прирівняні до них особи, а також особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною (стаття 7, пункт 23 статті 13; стаття 11, пункт 2 статті 16).

Як сплачується мито

Державне мито за видачу патенту України на винаходи та корисні моделі, сплачується на підставі Декрету Кабінету Міністрів України „Про державне мито” від 21 січня 1993 р. № 7-93 [12]:

- фізичною (юридичною) особою, яка постійно проживає (знаходиться) в Україні у розмірі **17 гривень** на рахунок, що відкритий відповідно до коду бюджетної класифікації 22090300 у територіальному органі Державного казначейства. Номер відповідного рахунку надається за місцем реєстрації платника в органі державної податкової служби;
- фізичною (іноземною юридичною особою), яка постійно проживає (знаходиться) за межами України, – у розмірі **100 доларів США**;
- фізичною (юридичною) особою, яка постійно проживає (знаходиться) на території Республіки Беларусь, у доларах США або еквівалент у білоруських рублях за офіційним курсом Національного банку України на день сплати мита;
- фізичною (юридичною) особою, яка постійно проживає (знаходиться) на території Російської Федерації, у доларах США або еквівалент у російських рублях за офіційним курсом Національного банку України на день сплати мита за такими реквізитами:
- бенефіціар (кінцевий одержувач коштів) (beneficiary): Державне казначейство України, вул. Bastionna, 6, м. Київ, 01014, Україна (STATE TREASURY OF UKRAINE, 6 Bastionnaya str., Kyiv, 01014, Ukraine);
- рахунок бенефіціара (account – IBAN): 2513101284489;

- код бенефіціара: 20055032; банк бенефіціара: ВАТ “Державний експортно-імпортний банк України”, вул. Горького, 127, м. Київ, 03150, Україна, код банку 322313 (JSC “The State Export-Import Bank of Ukraine” (Ukreximbank), 127 Gorkogo str., Kyiv, 03150, Ukraine, SWIFT: EXBSUAUX).

У розрахунковому документі про сплату мита в роз’яснювальній інформації реквізиту “*призначення платежу*” зазначається: “*державне мито за видачу патенту на винахід або корисну модель, за заявкою № _____*”. Документ про сплату державного мита (оригінал) необхідно надати на адресу Укрпатенту для видачі патенту на винахід або корисну модель (*додаток К, Л*).

Відповідно до статті 22 Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" [1], якщо *протягом трьох місяців* від дати надходження до заявника рішення про видачу патенту документи про сплату державного мита за видачу патенту і збору за публікації про видачу патенту до закладу експертизи не надійшли, державна реєстрація патенту не здійснюється, а заявка вважається відкликаною.

Строк надходження цих документів продовжується, але не більше ніж на шість місяців, якщо до його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання. Цей строк, пропущений з поважних причин, поновлюється, якщо *протягом шести місяців* від його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання.

16. Порядок розгляду та експертизи заявки на винахід

Держпатент України приймає рішення про встановлення дати подання заявки, якщо матеріали останньої містять:

- клопотання у довільній формі про видачу патенту, викладене українською мовою (*додаток М*);
- відомості про заявника та його адресу, викладені також українською мовою;
- частину, яка нагадує опис винаходу та містить ознаки, необхідні для досягнення технічного результату, що має бути викладена або українською мовою, або іншою (за умови надання протягом 2 місяців перекладу);
- один або декілька пунктів формули винаходу;
- документ про сплату збору за подання заявки, який надсилається або разом із заявкою або протягом двох місяців від дати її подання.

Якщо матеріали заявки відповідають зазначеним вище вимогам, то заявнику надсилається рішення про встановлення дати подання заявки із зазначенням присвоєного номера (*додаток Н, П*). При невідповідності зазначеним вимогам заявнику пропонують виправити їх у *двомісячний термін*, надсилаючи відповідне повідомлення (*додаток Р*).

Експертиза заявки має статус науково-технічної експертизи, складається:

- 1) з попередньої експертизи;
- 2) з формальної експертизи;
- 3) за заявкою стосовно патенту на винахід (секретний винахід) кваліфікаційної експертизи.

Заклад експертизи - це уповноважений Установою державний заклад (підприємство, організація) для розгляду і проведення експертизи заявок.

Заклад експертизи здійснює інформаційну діяльність, необхідну для проведення експертизи заявок, і є центром міжнародного обміну виданнями.

В Україні встановлена система так званої відстроченої (відкладеної) експертизи розгляду заявок на видачу патентів на винаходи. Суть цієї системи полягає в тому, що діловодство за заявкою складається з двох етапів:

- експертизи за формальними ознаками, що закінчується публікацією відомостей про заявки на винаходи, які прийняті до розгляду, в офіційному бюлетені Установи;
- кваліфікаційної експертизи або експертизи заявленого винаходу по суті.

Розгляд заявки починається з дати її подання.

Після подання заявки та за наявності документа про сплату збору за її подання проводиться формальна експертиза заявки.

Формальна експертиза (експертиза за формальними ознаками) - це експертиза, під час якої:

- встановлюється дата подання заявки на підставі ст. 13 Закону [1];
- визначається належність зазначеного у заявці об'єкта до переліку об'єктів, які можуть бути визнані винаходами;
- перевіряється відповідність заявки та її оформлення встановленим вимогам;
- перевіряється на відповідність встановленим вимогам документ про сплату збору за подання заявки.

Експертизу за формальними ознаками ще називають попередньою. Вона проводиться без спеціального клопотання заявника протягом двох

місяців від дати подання заявки до Установи. У ході проведення такої експертизи перевіряється наявність необхідних документів та дотримання встановлених вимог до їх оформлення. Розглядається питання щодо відповідності заявленого об'єкта умовам надання правової охорони.

Перше повідомлення заявникові щодо формальної експертизи, яким може бути повідомлення про завершення формальної експертизи чи вимога про внесення змін до матеріалів заявки, повинно бути надіслане не пізніше як щість місяців від встановленої дати подання заявки (*додаток С*).

Якщо матеріали заявки оформлені з порушенням вимог Закону, заявнику надсилається повідомлення про виявлені недоліки і він повинен **протягом двох місяців** від дати одержання повідомлення виправити наявні або подати відсутні документи.

Якщо заявка на видачу патенту на винахід (корисну модель) пройшла формальну експертизу, заявнику надсилається за заявкою стосовно:

- патенту на винахід - повідомлення про завершення формальної експертизи та можливість проведення кваліфікаційної експертизи;
- патенту на корисну модель — рішення Установи про видачу патенту на корисну модель (*додаток Т*).

Для одержання патенту на винахід терміном дії 25 років чи патенту на корисну модель терміном дії 10 років необхідно сплатити державне мито за його видачу (*додаток К*). Тому винахіднику чи завідувачому патентною групою необхідно подати службову записку на ім'я директора на оплату державного мита за видачу патенту України на винахід (корисну модель) (*додаток У*).

За клопотанням заявника або будь-якої зацікавленої особи проводиться експертиза заявки по суті або кваліфікаційна експертиза. Заявник може подати таке клопотання **протягом трьох років** від дати подання заявки до Установи. Будь-яка зацікавлена особа може подати клопотання про проведення експертизи по суті після публікації відомостей про заявку, яка прийнята до розгляду, в офіційному бюлетені, але не пізніше трьох років від дати її подання. До клопотання додається документ про сплату збору за проведення експертизи по суті.

За проведення кваліфікаційної експертизи **сплачується збір**. Якщо документ про сплату збору не надійшов разом із клопотанням, клопотання вважається неподаним.

Кваліфікаційна експертиза (експертиза по суті) - це експертиза, що встановлює відповідність заявленого винаходу умовам патентоздатності (новизні, винахідницькому рівню, промисловій придатності).

Якщо заявка на видачу патенту на корисну модель пройшла формальну експертизу, заклад експертизи, за наявності документа про сплату відповідного збору за подання заявки, розпочинає проведення **експертизи заявки на локальну новизну**.

Експертиза на локальну новизну - складова частина кваліфікаційної експертизи, що встановлює локальну новизну винаходу.

Локальна новизна - новизна, що встановлюється за виданими в Україні патентами на винаходи і поданими до Установи заявками на видачу патентів.

При позитивному результаті експертизи заявки на локальну новизну Установа надсилає заявнику рішення про видачу патенту на корисну модель. У протилежному випадку заявнику надсилається рішення про відмову у видачі патенту.

Експертиза заявки на винахід по суті включає такі етапи:

- перевірка формули винаходу;
- перевірка винаходу на відповідність умовам патентоздатності.

Установа має право зажадати від заявника додаткові матеріали, без яких проведення експертизи по суті неможливе, і за цих обставин заявник повинен подати їх протягом двох місяців від дати одержання відповідного запиту.

Якщо за результатами кваліфікаційної експертизи буде встановлено, що заявлений винахід відповідає умовам патентоздатності, заявнику надсилається рішення про видачу патенту на винахід. У протилежному випадку заявнику надсилається попереднє рішення про відмову у видачі патенту. Протягом двох місяців від дати одержання попереднього рішення про відмову у видачі патенту заявник може внести зміни до матеріалів заявки та подати додаткові матеріали. Якщо протягом двох місяців від дати одержання попереднього рішення про відмову у видачі патенту на винахід заявник не вніс зміни і не подав додаткові матеріали, Установа приймає рішення про відмову у видачі патенту на винахід.

Рішення про видачу або відмову у видачі патенту на винахід надсилається заявнику.

Заявник повинен **протягом трьох місяців** від дати одержання рішення про видачу патенту надіслати до Установи документ про сплату збору за видачу патенту.

На підставі рішення про видачу патенту на винахід та за наявності документа про сплату збору Установа публікує в офіційному бюлетені відомості про видачу патенту.

Якщо документ про сплату збору за видачу патенту не надійшов до Установи у встановлений законом строк (3 місяці), заявка вважається відкликаною.

17. Процедура видачі патенту України на винахід (корисну модель)

Реєстрація патенту

На підставі рішення про видачу патенту на винахід Установа здійснює державну реєстрацію патенту, для чого вносяться відповідні відомості до Реєстру.

Державна реєстрація патенту (деклараційного патенту) на винахід та патенту (деклараційного патенту) на корисну модель здійснюється одночасно з публікацією відомостей про його видачу за наявності документів про сплату державного мита за його видачу і збору за публікації про видачу патенту (**додаток Ф, Х**).

Після публікації відомостей про видачу патенту будь-яка особа має право ознайомитись з відомостями, що занесені до Державного Реєстру патентів України на винаходи (корисні моделі) відповідно до „Інструкції про порядок ознайомлення з матеріалами заявки на винаходи (корисні моделі) та відомостями, що занесені до державного реєстру патентів України на винаходи і Державного реєстру патентів України на корисні моделі" від 24 червня 1995 р.

Видача патенту

Видача патенту здійснюється Установою у місячний строк після його державної реєстрації.

Патент видається особі, яка має право на його одержання. Якщо право на одержання одного і того ж патенту мають кілька осіб, їм видається один патент на ім'я особи, яка зазначена у заяві (**додаток Ц, Ш**).

Деклараційний патент на винахід (корисну модель) видається під відповідальність його власника за відповідність винаходу (корисної моделі) умовам патентоздатності.

У патенті подаються бібліографічні дані, зокрема, номер (21) та дата подання заявки (22), дата пріоритету (32), якщо він заявлявся, ім'я винахідника (72) та ім'я власника патенту (73), а також опис винаходу з формулою і, за необхідності, ілюстративні матеріали. Ступінь повноти опису повинен дозволяти проведення технологічної або конструктивної розробки об'єкта винаходу чи безпосередньо його використання.

Власник патенту на корисну модель з метою його заміни на патент на винахід може подати клопотання про проведення кваліфікаційної експертизи заявки, за якою видано патент на корисну модель. Таке клопотання повинно надійти до Установи *не пізніше трьох років* від дати подання заявки, за якою видано патент на корисну модель.

Строк дії патенту на винахід, виданого замість патенту на корисну модель, становить 25 років від дати подання заявки на патент на корисну модель.

18. Права та обов'язки, що випливають з патенту

Права, що випливають з патенту

Права, що випливають з патенту, діють від дати публікації відомостей про його видачу.

Патент надає його власнику виключне право використовувати винахід (корисну модель) за своїм розсудом, якщо таке використання не порушує прав інших власників патентів.

Використання секретного винаходу (корисної моделі) власником патенту має здійснюватися з додержанням вимог Закону України "Про державну таємницю" та за погодженням із Державним експертом.

Взаємовідносини при використанні винаходу (корисної моделі), патент на який належить кільком особам, визначаються угодою між ними. У разі відсутності такої угоди кожний власник патенту може використовувати винахід (корисну модель) за своїм розсудом, але жоден з них не має права давати дозвіл (видавати ліцензію) на використання винаходу (корисної моделі) та передавати право власності на винахід (корисну модель) іншій особі без згоди інших власників патенту.

Використанням винаходу (корисної моделі) визнається:

- виготовлення продукту із застосуванням запатентованого винаходу (корисної моделі), застосування такого продукту, пропонування для продажу, в тому числі через Інтернет, продаж, імпорт (ввезення) та інше введення його в цивільний оборот або зберігання такого продукту в зазначених цілях;
- застосування процесу, що охороняється патентом, або пропонування його для застосування в Україні, якщо особа, яка пропонує цей процес, знає про те, що його застосування забороняється без згоди власника патенту або, виходячи з обставин, це і так є очевидним;
- пропонування для продажу, введення в господарський обіг, застосування або ввезення чи зберігання в зазначених цілях

продукту, виготовленого безпосередньо способом, що охороняється патентом.

Продукт визнається виготовленим із застосуванням запатентованого винаходу (корисної моделі), якщо при цьому використано кожну ознаку, включену до незалежного пункту формули винаходу (корисної моделі), або ознаку, еквівалентну їй.

Процес, що охороняється патентом, визнається застосованим, якщо використано кожну ознаку, включену до незалежного пункту формули винаходу, або ознаку, еквівалентну їй.

Власник патенту може використовувати попереджувальне маркування із зазначенням номера патенту на продукті чи на упаковці продукту, виготовленого із застосуванням запатентованого винаходу.

Патент надає його власнику виключне право забороняти іншим особам використовувати винахід (корисну модель) без його дозволу, за винятком випадків, коли таке використання не визнається згідно з цим Законом порушенням прав, що надаються патентом.

Власник патенту має право дати будь-якій особі дозвіл (видати ліцензію) на використання винаходу (корисної моделі) на підставі ліцензійного договору, а щодо секретного винаходу (корисної моделі) такий дозвіл надається тільки за погодженням із Державним експертом. Для цього заявник відповідно до пункту 2.1 "Інструкції про офіційну публікацію заяви про готовність надання будь-якій особі дозволу на використання запатентованого винаходу (корисної моделі) та клопотання про її відкликання" подає заяву до Державного департаменту інтелектуальної власності про готовність надання будь-якій особі дозволу на використання винаходу (корисної моделі) за зазначеним патентом на умовах, визначених законодавством (**додаток Ш**).

За ліцензійним договором власник патенту (ліцензіар) передає право на використання винаходу (корисної моделі) іншій особі (ліцензіату), яка бере на себе зобов'язання вносити ліцензіару обумовлені договором платежі і здійснювати інші дії, передбачені договором про виключну або невиключну ліцензію.

Договір про передачу права власності на винахід (корисну модель) і ліцензійний договір вважаються дійсними, якщо вони укладені у письмовій формі і підписані сторонами [4].

Сторона договору має право на офіційне загальнодоступне інформування інших осіб про передачу права власності на винахід (корисну модель) або видачу ліцензії на використання винаходу (корисної моделі). Таке інформування здійснюється шляхом публікації в офіційному бюлетені відомостей в обсязі та порядку, встановлених Установою, з одночасним внесенням їх до Реєстру.

За опублікування зазначених відомостей та запропонованих стороною договору змін до відомостей про видачу ліцензії сплачуються збори.

Права, що впливають з патенту, не зачіпають будь-які інші особисті майнові чи немайнові права винахідника, що регулюються іншим законодавством України.

Відповідно до статті 29 Закону [1] власник патенту повинен сплачувати відповідні збори за підтримання чинності патенту і добросовісно користуватися виключним правом, що впливає з патенту (**додаток Ю, Я**). Так, наприклад, відповідно до "Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності" [9] річний збір за підтримання чинності патенту (деклараційного патенту) на винахід за кожний рік дії патенту, починаючи від дати подання заявки, становить:

КОД ЗБОРУ	ВИД ЗБОРУ	РОЗМІР ЗБОРУ, ГРН
13801	перший	300
13802	другий	300
13803	третій	400
.....	.....	.....
13825	двадцять п'ятий	3800

Проте, як було вказано вище, якщо заявником є неприбуткові організації то **збір сплачується у розмірі 10 відсотків** установленого розміру, тобто за перший рік чинності він складатиме 30,0 грн.

Примусове відчуження прав на винахід (корисну модель)

Якщо винахід (корисна модель), крім секретного винаходу (корисної моделі), не використовується або недостатньо використовується в Україні протягом трьох років починаючи від дати публікації відомостей про видачу патенту або від дати, коли використання винаходу (корисної моделі) було припинено, то будь-яка особа, яка має бажання і виявляє готовність використовувати винахід (корисну модель), у разі відмови власника прав від укладання ліцензійного договору може звернутися до суду із заявою про надання їй дозволу на використання винаходу (корисної моделі).

Якщо власник патенту не доведе, що факт невикористання винаходу (корисної моделі) зумовлений поважними причинами, суд виносить рішення про надання дозволу заінтересованій особі на

використання винаходу (корисної моделі) з визначенням обсягу його використання, строку дії дозволу, розміру та порядку виплати винагороди власнику патенту. При цьому право власника патенту надавати дозволи на використання винаходу (корисної моделі) не обмежується.

З метою забезпечення здоров'я населення, екологічної безпеки та інших інтересів суспільства Кабінет Міністрів України може дозволити використання запатентованого винаходу (корисної моделі) визначеній ним особі без згоди власника патенту (деклараційного патенту) у разі його безпідставної відмови у видачі ліцензії на використання винаходу (корисної моделі).

Рішення Кабінету Міністрів України про надання дозволу на використання винаходу (корисної моделі), строк і умови його надання, відміну дозволу на використання, розмір та порядок виплати винагороди власнику патенту можуть бути оскаржені в судовому порядку.

Спори щодо умов видачі ліцензій і виплати компенсацій та їх розміру вирішуються у судовому порядку.

Дії, які не визнаються порушенням прав

Будь-яка особа, яка до дати подання до Установи заявки або, якщо заявлено пріоритет, до дати її пріоритету в інтересах своєї діяльності з комерційною метою добросовісно використала в Україні технологічне (технічне) вирішення, тотожне заявленому винаходу (корисній моделі), чи здійснила значну і серйозну підготовку для такого використання, зберігає право на безоплатне продовження цього використання або на використання винаходу (корисної моделі), як це передбачалося зазначеною підготовкою (право попереднього користування).

Право попереднього користування обмежується тим обсягом використання тотожного заявленому винаходу вирішення, яким воно було на дату подання заявки.

Право попереднього користування може передаватися або переходити до іншої особи тільки разом з підприємством чи діловою практикою або тією частиною підприємства чи ділової практики, в яких було використано вирішення, тотожне заявленому винаходу (корисній моделі), чи здійснено значну і серйозну підготовку для такого використання.

Не визнається порушенням прав, що впливають з патенту, використання запатентованого винаходу (корисної моделі):

- в конструкції чи при експлуатації транспортного засобу іноземної держави, який тимчасово або випадково перебуває у водах, повітряному просторі чи на території України, за умови,

що винахід (корисна модель) використовується виключно для потреб зазначеного засобу;

- без комерційної мети;
- з науковою метою або в порядку експерименту;
- за надзвичайних обставин (стихійне лихо, катастрофа, епідемія тощо) з повідомленням власника патенту одразу, як це стане практично можливим та виплатою йому відповідної компенсації.

Не визнається порушенням прав, що впливають з патенту, введення в господарський обіг виготовленого із застосуванням запатентованого винаходу (корисної моделі) продукту будь-якою особою, яка придбала його без порушення прав власника.

Продукт, виготовлений із застосуванням запатентованого винаходу (корисної моделі), вважається придбаним без порушення прав власника патенту, якщо цей продукт був виготовлений і (або) після виготовлення введений в обіг власником патенту чи іншою особою за його спеціальним дозволом (ліцензією) [4].

Не визнається порушенням прав, що впливають з патенту, використання з комерційною метою винаходу будь-якою особою, яка придбала продукт, виготовлений із застосуванням запатентованого винаходу, і не могла знати, що цей продукт був виготовлений чи введений в обіг з порушенням прав, що надаються патентом. Проте після одержання відповідного повідомлення власника прав зазначена особа повинна припинити використання продукту або виплатити власнику прав відповідні кошти, розмір яких встановлюється відповідно до законів або за згодою сторін. Спори щодо цих розрахунків та порядку їх виплати вирішуються у судовому порядку.

19. Припинення дії патенту та визнання його недійсним

Власник патенту в будь-який час може відмовитися від нього повністю або частково на підставі заяви, поданої до Установи. Зазначена відмова набирає чинності від дати публікації відомостей про це в офіційному бюлетені Установи.

Не допускається повна або часткова відмова від патенту без попередження особи, якій надано право на використання винаходу за ліцензійним договором, зареєстрованим в Установі, а також у разі накладення арешту на майно, описане за борги, якщо до його складу входять права, що засвідчуються патентом.

Дія патенту припиняється у разі несплати у встановлений строк річного збору за підтримання його чинності (**додаток Я**).

Річний збір за підтримання чинності патенту сплачується за кожний рік його дії починаючи від дати подання заявки. Документ про першу сплату зазначеного збору має надійти до Установи не пізніше 4 місяців від дати публікації відомостей про видачу патенту. Документ про сплату збору за кожний наступний рік має надійти або бути відправленим до Установи до кінця поточного року дії патенту за умови сплати збору протягом його **останніх 4 місяців**.

Дія патенту припиняється з першого дня року, за який збір не сплачено.

Річний збір за підтримання чинності патенту може бути сплачений протягом 12 місяців після закінчення встановленого строку. У цьому випадку розмір річного збору **збільшується на 50 відсотків**. При сплаті збору дія патенту відновлюється.

Якщо збір не сплачено протягом цих 12 місяців, Установа публікує у своєму офіційному бюлетені інформацію про припинення дії патенту.

Збір за підтримку чинності патенту (деклараційного патенту) на секретний винахід чи деклараційного патенту на секретну корисну модель не сплачується.

Патент може бути визнано у судовому порядку недійсним повністю або частково у разі:

- невідповідності запатентованого винаходу (корисної моделі) умовам патентоздатності, що визначені статтею 7 Закону [1];
- наявності у формулі винаходу (корисної моделі) ознак, яких не було у поданій заявці;
- порушення вимог частини другої статті 37 Закону [1] (щодо подання заявки на одержання охоронного документа на винахід, корисну модель в орган іноземної держави, в тому числі міжнародної заявки);
- видачі патенту внаслідок подання заявки з порушенням прав інших осіб.

З метою визнання деклараційного патенту недійсним будь-яка особа може подати до Установи клопотання про проведення експертизи запатентованого винаходу (корисної моделі) на відповідність умовам патентоздатності. За подання клопотання сплачується збір.

При визнанні патенту чи його частини недійсними Установа повідомляє про це у своєму офіційному бюлетені.

Патент або його частина, визнані недійсними, вважаються такими, що не набрали чинності, від дати публікації відомостей про видачу патенту.

20. Захист прав Порушення прав власника патенту

Будь-яке посягання на права власника патенту, передбачені статтею 28 Закону [1], вважається порушенням прав власника патенту, що тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством України.

На вимогу власника патенту таке порушення повинно бути припинено, а порушник зобов'язаний відшкодувати власнику патенту заподіяні збитки.

Вимагати поновлення порушених прав власника патенту може за його згодою також особа, яка придбала ліцензію.

Способи захисту прав

Захист прав на винахід (корисну модель) здійснюється у судовому та іншому встановленому законом порядку.

Юрисдикція судів поширюється на всі правовідносини, що виникають у зв'язку з застосуванням цього Закону.

Суди відповідно до їх компетенції розв'язують, зокрема, спори про:

- авторство на винахід (корисну модель);
- встановлення факту використання винаходу (корисної моделі);
- встановлення власника патенту;
- порушення прав власника патенту;
- укладання та виконання ліцензійних договорів;
- право попереднього користування;
- компенсації.

Література

1. Законодавство України про охорону інтелектуальної власності / Упоряд. Г.О. Андрощук. – К.: Парламентське вид-во, 2002. – 172 с.
2. Правила складання і подання заявки на винахід та заявки на користну модель / Міністерство освіти і науки України (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 154 (z0332-04) від 26.02.2004 та № 223 (z0460-05) від 14.04.2005).
3. Сусліков Л.М., Дьордяй В.С. Патентознавство. Навчальний посібник. – Київ: Центр Навчальної літератури, 2005. – 232 с.
4. Гарькавий А.Д., Серета Л.П., Кузнецов Ю.М. Інтелектуальна власність в аграрному виробництві.-Вінниця: Тірас, 2004.-200с.
5. Патент 55905 Україна (UA), МПК 7 А01D43/08. Різальний апарат / О.В. Холодюк, В.Ф. Кузьменко, О.І. Логвин (Україна); ННЦ “ІМЕСГ” УААН (Україна). - № 2002076024; Заявл. 19.07.02; Опубл. 15.04.2003. Бюл. № 4. – 2 с.: іл.
6. Патент 1463182 СССР (SU), МПК 4 А01F 7/06. Аксиально-роторное молотильно-сепарирующее устройство / А.И. Русинов, Ю.Н. Ярмашев, Ю.А. Раздорский, В.А. Анашкин, Н.В. Мишулков и Г.М. Журавлева (Россия); Научно-производственное объединение по сельскохозяйственному машиностроению и Головное специализированное конструкторское бюро по комплексам машин для двухфазной уборки зерновых, риса, семенников трав и грухих культур и стационарного обмолота Производственного объединения «Ростельмаш» (Россия). - 4246502/30-15; Заявл. 09.04.87; Опубл. 07.03.1989. Бюл. № 9. – 6 с.: 10 іл.
7. Патент 35942 Україна (UA), МПК 6 А01В49/04. Спосіб вирощування картоплі по ресурсозберігаючій технології і комбінований агрегат для його здійснення / В.В. Кононученко, О.Г. Салюк, І.Х. Мороз, Є.Є. Петров (Україна); Інститут картоплярства УААН (Україна). - 99042331; Заявл. 24.04.1991; Опубл. 16.04.2001. Бюл. № 3. – 5 с.: іл.
8. Патент 37055 Україна (UA), МПК 8 А01F 25/08. Пристрій для сушіння сільськогосподарських кормів / А.Д. Гарькавий, Л.П. Серета, П.Г. Завальнюк, С.В. Скічко, Д.М. Миколюк (Україна); Вінницький державний аграрний університет (Україна). - № u200808873; Заявл. 07.07.08; Опубл. 10.11.2008. Бюл. № 21. – 2 с.:2 іл.
9. Порядком сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності із змінами, внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів N 754 від 18.08.2005 та N 1148 від 19.09.2007 / Кабінет Міністрів України.

10. Законом України "Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні" від 16 грудня 1993 р. № 3721-ХІІ.

11. Законом України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" від 22 жовтня 1993 р. № 3551-ХІІ.

12. Декрету Кабінету Міністрів України „Про державне мито” від 21 січня 1993 р. № 7-93.

13. Петриченко В.Ф., Паламарчук І.П. Методичні поради зі складання та подання заявок на видачу патентів України”. - Вінниця : ВДАУ – «Обчислювальний центр». – 2000. – 28 с.

Додаток А

УГОДА

Ми, автори технічного рішення „**Пристрій для сушіння сільськогосподарських кормів**” склали дану угоду в тому, що:

1) вклад кожного автора, відповідно і доля винагороди, розподіляється в наступному:

А.Д. Гарькавий – 40 %

Л.П. Серeda – 30 %

П.Г. Завальнюк – 10 %

С.В. Скічко – 10 %

Д.М. Миколюк – 10 %

2) взаємовідношення по використанню технічного рішення і передачі прав на використання заявки на винахід вирішується Гарькавим Анатолієм Дмитровичем.

**Проректор з наукової
роботи ВДАУ**

О.С. Яремчук

Автори:

А.Д.Гарькавий
Л.П. Серeda
П.Г. Завальнюк
С.В. Скічко
Д.М. Миколюк

Додаток Б

Ректору ВДАУ
професору Середі Л.П.

зав. кафедри ЕМТП і РМ
професора Гарькавого Анатолія
Дмитровича

СЛУЖБОВА ЗАПИСКА

У відповідності з Законом про винаходи просимо оплатити збір у розмірі 80,0 грн. за подачу заявки на корисну модель „Пристрій для сушіння сільськогосподарських кормів”.

Гроші перерахувати на рахунок Державного підприємства “Український інститут промислової власності” (Укрпатент);

- код отримувача: 31032378;

- рахунок отримувача: 2600401457;

- банк отримувача: АБ “Брокбізнесбанк” у м. Києві; код банку отримувача: 300249.

У платіжному дорученні вказати: в рядку "Одержувач" Д П "Укрпатент", в рядку "Вид платежу" за подачу заявки на корисну модель „Пристрій для сушіння сільськогосподарських кормів”.

Зав. кафедри ЕМТП і РМ

А.Д. Гарькавий

Додаток В

ДОГОВІР

про надання права на одержання патенту

смт. Глеваха – 1

10 червня 2002 р.

Національний науковий центр “Інститут механізації та електрифікації сільського господарства” Української академії аграрних наук, названий у подальшому РОБОТОДАВЦЕМ, в особі директора інституту Гукова Якова Серафимовича, діючого на основі Статуту інституту, з однієї сторони, і автори винаходу “Різальний апарат” в особі завідуючого лабораторією механізації виробництва кормів із трав Кузьменка Володимира Федоровича, старшого наукового співробітника лабораторії механізації виробництва кормів із трав Логвина Олександра Ілліча, аспіранта лабораторії механізації виробництва кормів із трав Холодюка Олександра Володимировича, з другої сторони, заключили даний договір про таке.

Суть договору

1.1. Роботодавець приймає, а автори винаходу передають право на одержання патенту на винахід “Різальний апарат”, створений в результаті вирішення конкретних задач у відповідності із завданням 04.04.

1.2. Приналежність роботи до завдання 04. 04. “Розробити ресурсоберігаючі технології процеси й комплекси технічних засобів для заготівлі кормів із трав”.

1.3. Приймання і оцінка технічної суті винаходу здійснюється у відповідності з висновком про новизну технічного рішення, можливі області застосування в народному господарстві та очікуваний техніко-економічний ефект.

2. Ціна робіт і порядок розрахунків

Після одержання патенту на винахід роботодавець виплачує авторам у відповідності з чинним законодавством про винаходи заохочувальні та інші винагороди.

3. Порядок здачі й приймання робіт

Автори винаходу зобов'язуються подати в патентну групу ННЦ “ІМЕСГ” технічний опис винаходу і необхідні розрахунки до 10 червня 2002 р.

Роботодавець зобов'язується надати допомогу у складанні заявки на одержання патенту, виплатити необхідне мито і подати заявку на винахід в УкрПАТЕНТ. Роботодавець зобов'язаний повідомити авторів винаходу про отримання патенту й продаж на нього ліцензії.

Якщо в процесі реалізації винаходу з'явиться можливість отримання негативного результату, роботодавець лишає за собою право не підтверджувати одержаний патент.

Продовження додатку В

Відповідальність сторін

При неподані без поважних причин (наявність ноу-хау) заявки на патент роботодавцем автори винаходу лишають за собою право подати заявку на одержання патенту від свого імені.

Інші умови

Умови одержання прав сторін здійснюються на основі чинного законодавства про винаходи.

Термін дії договору і адреса сторін

Термін дії договору 10 червня 2002 р. – закінчення дії патенту.

Адреси і розрахункові рахунки сторін:

Роботодавця:

Національний науковий центр “Інститут механізації та електрифікації сільського господарства” УААН
08631, Київська обл., Васильківський р-н, смт. Глеваха –1, вул. Вокзальна, 11

Авторів:

Кузьменко Володимир Федорович
08631, Київська обл., Васильківський р-н, смт. Глеваха –1, вул. Вокзальна, 16, кв. 98
Логвин Олександр Ілліч
08631, Київська обл., Васильківський р-н, смт. Глеваха –1, вул. Вокзальна, 27, кв 105
Холодюк Олександр Володимирович
288300, Вінницька обл., м. Тульчин,
вул. Станційна 12

Директор ННЦ ”ІМЕСГ”

А. С. Гуков

Автори:

В.Ф. Кузьменко

О.І. Логвин

О.В. Холодюк

“ ” _____ 2002 р.

Додаток Г

Порядковий номер заявки, визначений заявником		Дата одержання		
(22) Дата подання заявки	Пріоритет	(51) МПК	ЕВ	(21) Номер заявки
(86) (87)	Ресстраційний номер та дата подання міжнародної заявки, установлені відомством-одержувачем Номер і дата міжнародної публікації міжнародної заявки			
ЗАЯВА про видачу патенту України		МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ Державне підприємство "Український інститут промислової власності" вул. Глазунова, 1, м. Київ-42, 01601		
Подаючи нижчезазначені документи, прошу (просимо) видати: ☒ патент України на винахід ☐ позицію виключено ☐ патент України на корисну модель				
(71) Заявник(и)		Код за <i>ЄДРПОУ</i> (для українських заявників)		
Національний науковий центр Інститут механізації та електрифікації сільського господарства 08631, Київська обл. Васильківський р-н. смт. Глеваха, вул. Вокзальна, 11, ННЦ-“ІМЕСГ”		05496135		
(зазначається повне ім'я або найменування заявника(ів), його (їх) місце проживання або місцезнаходження та код держави згідно із стандартом ВОІВ ST.3. Дані про місце проживання винахідників-заявників наводяться за кодом (72)				
Прошу (просимо) встановити пріоритет заявки _____ пунктів формули винаходу за заявкою N _____ за датою: ☐ подання попередньої заявки в державі - учасниці Паризької конвенції (навести дані за кодами (31), (32), (33)) ☐ подання до Установи попередньої заявки, з якої виділено цю заявку (навести дані за кодом (62)) ☐ подання до Установи попередньої заявки (навести дані за кодом (66))				
(31) Номер попередньої заявки	(32) Дата подання попередньої заявки	(33) Код держави подання попередньої заявки згідно із стандартом ВОІВ ST.3	(62) Номер та дата подання до Установи попередньої заявки, з якої виділено цю заявку	(66) Номер та дата подання до Установи попередньої заявки
(54) Назва винаходу (корисної моделі)		Різальний апарат		
(98) Адреса для листування 08631, Київська обл. Васильківський р-н. смт. Глеваха, вул. Вокзальна, 11, ННЦ-“ІМЕСГ”, патентна група. Телефон 8-271-32-104 Телеграф Факс				
(74) Повне ім'я та ресстраційний номер представника у справах інтелектуальної власності або повне ім'я іншої довіреної особи				

[x] Прошу (просимо) прискорити публікацію заявки

Продовження додатку Г

Перелік документів, що додаються	Кількість арк.	Кількість прим.	
☒ опис винаходу	4	3	Підстави щодо виникнення права на подання заявки й одержання патенту (без подання документів), якщо винахідник(и) не є заявником(ами): ☐ є документ про передачу прав винахідником(ами) або роботодавцем(ями) правонаступнику(ам) ☐ є документ про право спадкування
☒ формула винаходу	1	3	
☒ креслення та інші ілюстративні матеріали	1	3	
☒ реферат	1	3	
☒ документ про сплату збору за подання заявки	1	1	
☐ документ, який підтверджує наявність підстав для зменшення збору або звільнення від сплати збору		1	
☐ документ про деponування штаму		1	
☐ копія попередньої заявки, яка підтверджує право на пріоритет		1	
☐ переклад заявки українською мовою		3	
☐ документ, який підтверджує повноваження довіреної особи (довіреність)			
☐ інші документи:			
☐ міжнародний звіт про пошук			
(72) Винахідник(и) Винахідник(и)-заявник(и) (повне ім'я)	Місце проживання та код держави згідно із стандартом ВОІВ ST. 3 (для іноземних осіб - тільки код держави)		Підпис(и) винахідника(ів)- заявника(ів)
Холодюк Олександр Володимирович	288300, Вінницька обл., м. Тульчин, вул. Станційна 12		
Кузьменко Володимир Федорович	08631, Київська обл., Васильківський р-н, смт. Глеваха –1, вул. Вокзальна, 16, кв. 98		
Логвин Олександр Ілліч	08631, Київська обл., Васильківський р-н, смт. Глеваха –1, вул. Вокзальна, 27, кв. 105		
_____			
(повне ім'я)			
_____			
прошу (просимо) не згадувати мене (нас) як винахідника(ів) при публікації відомостей стосовно заявки на видачу патенту Підпис(и) винахідника(ів)			
Підпис(и) заявника(ів) _____			
Директор ННЦ "ІМЕСГ"		Гуков Я.С.	
Дата підпису М. П.	Якщо заявником є юридична особа, то підпис особи, що має на це повноваження, із зазначенням посади скріплюється печаткою. Якщо всі винахідники виступають заявниками, то їх підписи наводяться за кодом (72).		

Примітка. Потрібно позначити значком "X".

Додаток Д

Порядковий номер заявки, визначений заявником			Дата одержання			
(22) Дата подання заявки	Пріоритет	(51) МПК	ЕВ	(21) Номер заявки		
(86)	Ресстраційний номер та дата подання міжнародної заявки, установлені відомством-одержувачем					
(87)	Номер і дата міжнародної публікації міжнародної заявки					
ЗАЯВА		МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ				
про видачу патенту України		Державне підприємство "Український інститут промислової власності" вул. Глазунова, 1, м. Київ-42, 01601				
Подаючи нижчезазначені документи, прошу (просимо) видати: ☐ патент України на винахід ☐ позицію виключено ☒ патент України на корисну модель						
(71) Заявник(и)				Код за <i>ЄДРПОУ</i> (для українських заявників)		
Вінницький державний аграрний університет 21008, вул.. Сонячна, 3, м. Вінниця				02070921		
(зазначається повне ім'я або найменування заявника(ів), його (їх) місце проживання або місцезнаходження та код держави згідно із стандартом ВОІВ ST.3. Дані про місце проживання винахідників-заявників наводяться за кодом (72)						
Прошу (просимо) встановити пріоритет заявки _____ пунктів формули винаходу за заявкою N _____ за датою: ☐ подання попередньої заявки в державі - учасниці Паризької конвенції (навести дані за кодами (31), (32), (33)) ☐ подання до Установи попередньої заявки, з якої виділено цю заявку (навести дані за кодом (62)) ☐ подання до Установи попередньої заявки (навести дані за кодом (66))						
(31) Номер попередньої заявки	(32) Дата подання попередньої заявки	(33) Код держави подання попередньої заявки згідно із стандартом ВОІВ ST.3	(62) Номер та дата подання до Установи попередньої заявки, з якої виділено цю заявку	(66) Номер та дата подання до Установи попередньої заявки		
(54) Назва винаходу (<u>корисної моделі</u>)		Пристрій для сушіння сільськогосподарських кормів				
(98) Адреса для листування Вінницький державний аграрний університет, 21008, вул.. Сонячна, 3, м. Вінниця Телефон 8-0432-46-24-61, 43-85-20, 43-72-30 Телеграф Факс 57-41-90						
(74) Повне ім'я та ресстраційний номер представника у справах інтелектуальної власності або повне ім'я іншої довіреної особи						

[x] Прошу (просимо) прискорити публікацію заявки

Продовження додатку Д

Перелік документів, що додаються	Кількість арк.	Кількість прим.	
☒ опис винаходу	5	3	Підстави щодо виникнення права на подання заявки й одержання патенту (без подання документів), якщо винахідник(и) не є заявником(ами): ☒ є документ про передачу прав винахідником(ами) або роботодавцем(ями) правонаступнику(ам) ☐ є документ про право спадкування
☒ формула винаходу	1	3	
☒ креслення та інші ілюстративні матеріали	1	3	
☒ реферат	1	3	
☒ документ про сплату збору за подання заявки	1	1	
☐ документ, який підтверджує наявність підстав для зменшення збору або звільнення від сплати збору		1	
☐ документ про депонування штаму		1	
☐ копія попередньої заявки, яка підтверджує право на пріоритет		1	
☐ переклад заявки українською мовою		3	
☐ документ, який підтверджує повноваження довіреної особи (довіреність)			
☐ інші документи:			
☐ міжнародний звіт про пошук			
(72) Винахідник(и) Винахідник(и)-заявник(и) (повне ім'я)	Місце проживання та код держави згідно із стандартом ВОІВ ST. 3 (для іноземних осіб - тільки код держави)		Підпис(и) винахідника(ів) - заявника(ів)
Гарькавий Анатолій Дмитрович	21021, м. Вінниця, вул. Келецька 86, кв. 68		
Серета Леонід Павлович	21008, Вінницька обл. Вінницький р-н. с. Агрономічне, вул. Академічна 14		
Завальнюк Павло Григорович	21021, Вінницька обл. Вінницький р-н. с. Гавришівка, вул. Шевченка 29а		
Скічко Сергій Валерійович	Кіровоградська обл., м. Гайворон, вул. Свердлова 58		
Миколок Дмитро Миколайович	21008, м. Вінниця, перший провулок Комарова 10		
_____			
(повне ім'я)			
прошу (просимо) не згадувати мене (нас) як винахідника(ів) при публікації відомостей стосовно заявки на видачу патенту			
Підпис(и) винахідника(ів)			
Підпис(и) заявника(ів) _____			
Ректор ВДАУ		Л.П. Серета	
Дата підпису М. П.	Якщо заявником є юридична особа, то підпис особи, що має на це повноваження, із зазначенням посади скріплюється печаткою. Якщо всі винахідники виступають заявниками, то їх підписи наводяться за кодом (72).		

Примітка. Потрібно позначити значком "X".

Додаток Ж

Додаток 4
до Інструкції про порядок обліку платників
податків
Форма N 4-ОПП
(у редакції наказу ДПА України
від 3 квітня 2002 р. N 149)

від 16.01.2006 № 20

ДОВІДКА про взяття на облік платника податків

Повідомляємо, що
Платник податків:

00497236
код за ЄДРПОУ

ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(повне найменування або прізвище, ім'я, по батькові для фізичної особи)

21100 ВІННИЦЬКА ОБЛ., М. ВІННИЦЯ, ВУЛ. СОНЯЧНА, БУД. 3, КОРП. 0, КВ. 0

(місце знаходження місце проживання)

Керівник

СЕРЕДА ЛЕОНІД ПАВЛОВИЧ 1574002236

(прізвище, ім'я, по батькові та ідентифікаційний номер)

Урядова адреса
на облік платника податків

11.04.2002

за №

331

ДПІ У МІС.ВІННИЦЯ

(назва ДПІ)

НЕПРИБУТКОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ З ОЗНАКОЮ НЕПРИБУТКОВОСТІ 0014

Відділ
реєстрації
та обліку
платників
податків
Начальник відділу (або розділу) з обліку
платників податків органу державної
податкової служби

М.П.

(підпис)

Т.Г.Валеніч
(П.І.Б)

ПЛАТІЖНЕ ДОРУЧЕННЯ № 2191

від 2 вересня 2008 р.

0410001

Платник Вінницький державний аграрний університет

Одержано банком
„___” _____ 200__ р.

Код

Банк платника Код банку

ДЕБЕТ рах. № СУМА

35227013000514	80,00
КРЕДИТ рах. №	
2600401457	

Одержувач ДДП Інтелектуальної власності

Код ЗКПО

Банк одержувача Код банку

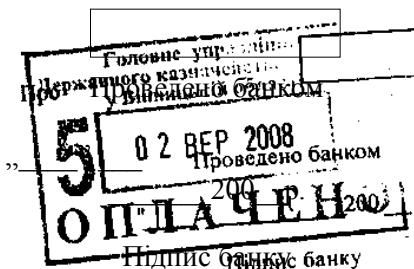
Сума словами Вісімдесят грн. 00 коп.

Призначення платежу: КПК 280100, #1172#–Збір за подання заявки на винахід "Пристрій для сушіння" згідно службової записки від 26.08.2008 року, згідно статті ЗУ "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" від 21.12.00 р.

Код Nu200808873

М.П. Підпис _____
_____

Додаток И

ПЛАТІЖНЕ ДОРУЧЕННЯ № 1357

0410001

від 24 червня 2008 р.
Платник Вінницький державний аграрний університет

Одержано банком
„___” _____ 200__ р.

Код

ДЕБЕТ рах. № СУМА

Банк платника
ГУДКУ у Вінницькій області, м Вінниці

Код банку

35227013000514	17,00
КРЕДИТ рах. №	
31114095700002	

Одержувач Держбюджет м. Вінниці 22090300

Код

Банк одержувача
ГУДК у Вінницькій області

Код банку

Додаток К

Сума словами Сімнадцять грн. 00 коп.

Призначення платежу: КПК 280100, #1172#– Держмито за видачу патенту на корисну модель "Пристрій для сушіння с.г. кормів" згідно службової записки від 29.05.2008 року, згідно статті ЗУ "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" від 21.12.00 р.

М.П. Підпис _____
_____

Додаток Л

Міністерство аграрної політики України
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3,
тел. (0432) 35-70-84, email: office@vsau.org, rector@vsau.org

---

" 4 " 09 2008 р. № 01-1073

Начальнику віділу Василенко Т.А.
Експерту Кацебо Г.О.
Державне підприємство "Український
інститут промислової власності"

вул. Глазунова, 1, м. Київ 42,
01601, Україна

Стосується заявки

U 200808873

Дата подання 07.07.2008 р.

На Ваш № 32911/3 від 15 липня 2008 р. направляємо довідку, що
Вінницький державний аграрний університет (код за ЄДРПОУ № 00497236) є
неприбутковою організацією з ознакою неприбутковості 0014 та платіжне
доручення № 11091 від 02.09.08 р. за збір за подання заявки у сумі 80,0 грн.

Проректор з наукової
роботи ВДАУ

О.С. Яремчук

Додаток М

Міністерство аграрної політики України
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3,
тел. (0432) 35-70-84, email: office@vsau.org, rector@vsau.org

---

" 26 " червня 2008 р. № 01-854

Державне підприємство "Український
інститут промислової власності"

вул. Глазунова, 1, м. Київ 42,
01601, Україна

Направляємо матеріали заявки на корисну модель "Пристрій для сушіння сільськогосподарських кормів".

Заявник: Вінницький державний аграрний університет.

Автори: А.Д. Гарькавий, Л.П. Серeda, П.Г. Завальнюк, С.В. Скічко,
Д.М. Миколук.

Просимо розглянути заявку на предмет видачі патенту на корисну модель.

Додаток: матеріали заявки на 29 аркушах.

Проректор з наукової
роботи ВДАУ

О.С. Яремчук

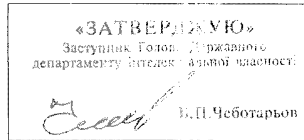
**ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ (УКРПАТЕНТ)**

Україна, 04119, м. Київ-119, вул. Сім'ї Хохлових, 15, тел./факс 458-06-11, тел. бухгалтерії (044) 458-06-18

Висновок, затверджений Державним департаментом інтелектуальної власності, набув статусу рішення про встановлення дати подання заявки

Адреса для листування
Патентна група, ННЦ-"ІМЕСГ"
вул. Вокзальна, 11, смт.Глеваха,
Васильківський р-н, Київська обл., 08631

Стосується заявки № 2002076024
/при листуванні просимо посилатися на цей №/

11 ВЕР 2002

Висновок

про встановлення дати подання заявки на винахід (корисну модель)

(21) Номер заявки 2002076024

(71) Заявник(и)

НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР "ІНСТИТУТ МЕХАНІЗАЦІЇ ТА
ЕЛЕКТРИФІКАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА"

(54) Назва винаходу (корисної моделі)

РІЗАЛЬНИЙ АПАРАТ

Матеріали заявки відповідають вимогам ст. 13 Закону щодо встановлення дати подання заявки на дату одержання Укрпатентом:

- матеріалів заявки

Дата подання заявки 19 липня 2002 р.

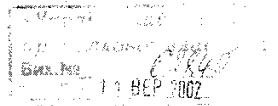
Начальник відділу

Т.А. Василенко

Виконавець

Л.М. Балховська

Тел. (044) 458-06-05

Додаток П

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
«УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ»

вул. Глазунова, 1, м. Київ - 42, Україна Тел.: (044) 494-05-05 Факс: (044)494-05-06
E-mail: office@ukrpatent.org

15 липня 2008 р. № 32911/3

Стосується заявки № у 2008 08873
/при листуванні просимо посилатися на цей №/

Адреса для листування
Вінницький державний аграрний університет,
вул. Сонячна, 3, м. Вінниця, 21008

Повідомлення щодо встановлення дати подання заявки на винахід (корисну модель)

- (21) Реєстраційний номер заявки **у 2008 08873**
- (22) Дата подання **07.07.2008**
- (71) Заявник(и) **Вінницький державний аграрний університет**
- (54) Назва винаходу (корисної моделі)
ПРИСТРІЙ ДЛЯ СУШІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КОРМІВ

Повідомляємо, що відповідно до частини 11 статті 12 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» (далі –Закон) та Порядку сплати зборів за дії, пов’язані з охороною прав на об’єкти інтелектуальної власності, затверджено постанову Кабінету Міністрів України від 23.12.2004 р. №1716 із змінами внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2007 р. №1148 (далі – Порядок сплати), Вам необхідно:

- Подати документ про сплату збору за подання заявки у розмірі 800,00 грн. (*див. примітку*)

Документ про сплату (доплату) збору за подання заявки повинен надійти до Укрпатенту протягом 2 місяців від дати подання заявки. Цей строк продовжується, але не більш ніж на 6 місяців, якщо до його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання.

Відповідно до Порядку сплати збір за подання клопотання про продовження строку надходження документа про сплату збору за подання заявки (за кодом 10200) сплачується у розмірі 400 гривень або із врахуванням першого абзацу п. 3 Порядку сплати – у розмірі 20 гривень, або із врахуванням п.3¹ Порядку сплати – у розмірі 40 гривень.

У разі порушення вимог частини 11 статті 12 цього Закону рішення про встановлення дати подання заявки не надсилається, а заявка вважається відкликаною.

Нагадуємо, що збори сплачуються за такими реквізитами:

(у гривнях) Одержувач: ДП «Український інститут промислової власності» (Укрпатент)

Банк одержувач: АБ «Брокбізнесбанк», м. Київ
Р/р2600401457
МФО 300249
Код ЗКПО 31032378

Примітка: у заявці відсутні матеріали, які підтверджують наявність підстав для застосування положень п. 3¹ Порядку сплати зборів за дії, пов’язані з охороною прав на об’єкти інтелектуальної власності, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 23.12.2004 р. №1716 із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2007 р. №1148, (далі - Порядок). Якщо усі заявники є неприбутковими організаціями чи установами для застосування положення п. 3¹ Порядку, згідно із яким розмір зазначеного вище збору становить 10 відсотків від зазначеної суми, необхідно подати відповідну заяву, у якій зазначити документ (закон, статут тощо), на підставі якого заявник або власник патенту на винахід (корисну модель) є неприбутковою установою чи організацією.

Начальник відділу
Виконавець
Телефон 494-05-98

Т.А. Василенко
Т.О. Коцюба

Додаток Р

Держпатент України

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ПАТЕНТНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ (НДЦПЕ)

254119, м. Київ, вул. Сім'ї Хохлових, 15, тел./факс 458-06-11

(21) № 98052306 від 06.05.98

Адреса: 21008, Вінницька р-н,
с. Агрономічне, вул. Сонячна, 3
к. 2326 Бернику П.С

РІШЕННЯ

експертизи про відхилення заявки на видачу патенту на винахід / корисну модель

(21) Реєстраційний номер заявки 98052306

(22) Дата подання 06.05.98

(71) Заявник(и) Вінницький державний сільськогосподарський інститут

(54) Назва винаходу Пристрій для вібраційної обробки з комбінованим способом відображення

В результаті експертизи за формальними ознаками, згідно Ст. 15 Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі", відділом 10НДЦПЕ **прийнято рішення про відхилення заявки з нижченаведених причин.**

Заявка оформлена на об'єкт, який не відповідає умовам подання правової охорони згідно зі Ст. 15 Закону, а саме:

- суперечить суспільним інтересам, принципам гуманності і моралі;
- не може бути віднесений до продукту (пристрою, речовини, штаму мікроорганізму, культури клітин, рослин і тварин) чи способу.

Заявка належить до переліку об'єктів, які не можуть одержати правову охорону згідно з п. 3 Ст. 5, Закону, а саме:

матеріали заявки не відповідають вимогам Ст. 12 Закону, і вказана у запитих експертизи № _____ ві _____ невідповідність не усунута.

не одержана відповідь на запит експертизи № 23520 від 07.08.98 у встановлений строк.

Пропущений заявником строк відповіді може бути поновлений, якщо клопотання про його поновлення з зазначенням поважних причин та документ про сплату збору за поновлення строку надійдуть до НДЦПЕ протягом шести місяців від дати закінчення пропущеного строку.

При незгоді з рішенням патентної експертизи заявник згідно зі Ст. 22 Закону має право оскаржити його в Апеляційній раді Відомства протягом трьох місяців від дати одержання цього рішення.

Завідувач відділу

К.В. Жданенко

Виконавець

А.М. Ханін

Тел. (044) 458-06-24

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ
(УКРПАТЕНТ)

Україна, 04119, м. Київ-] 19, вул. Сім'ї Хохлових, 15, тел./факс 458-06-11

№ 2002076024 від 19.07.2002 Адреса Патентна група, ННЦ-"ІМЕСГ" вул.
Вокзальна, 11, смт.Глеваха, Васильківський
р-н, Київська обл., 08631

ПОВІДОМЛЕННЯ

про завершення формальної експертизи за заявкою на винахід

(21) Номер заявки 2002076024

(22) Дата подання заявки 19.07.2002

(71) Повне ім'я або найменування заявника(ів)

НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР "ІНСТИТУТ МЕХАНІЗАЦІЇ ТА
ЕЛЕКТРИФІКАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА"

(72) Повне ім'я винахідника(ів)

Холодюк Олександр Володимирович, Кузьменко Володимир Федорович, Логвин
Олександр Ілліч

(51) Індекс(и) МПК

7 А 01D43/08, 151:10

(54) Назва винаходу

РІЗАЛЬНИЙ АПАРАТ

За результатами формальної експертизи, проведеної відповідно до ч.7 ст.16 Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" в редакції від 01.06.2000 р. № 1771-III (далі-Закон), заявка на видачу деклараційного патенту на винахід визнана такою, що відповідає вимогам ст. 12 Закону, і прийнято рішення про можливість проведення експертизи заявки на локальну новизну відповідно до ч. 10 ст. 16 Закону.

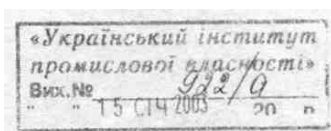
Начальник відділу

Л.О. Авдошко

Виконавець

Л.В. Горська

Тел. (044) 458-06-13

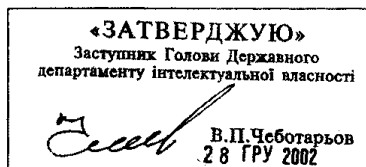
ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ (УКРПАТЕНТ)

Україна, 04119, м. Київ-19, вул. Сім'ї Хохлових, 15, тел./факс 458-06-11, тел. бухгалтерія (044) 458-06-18

Висновок, затверджений Державним департаментом інтелектуальної власності, набув статусу **рішення про видачу деклараційного патенту на винахід**

Адреса для листування
Патентна група, ННЦ-"ІМЕСГ"
вул. Вокзальна, 11, смт.Глеваха,
Васильківський р-н, Київська обл., 08631

Стосується заявки № 2002076024
/при листуванні просимо посилається на цей №/

Висновок

**про видачу деклараційного патенту на винахід
за результатами експертизи на локальну новизну**

(21) Номер заявки 2002076024

(22) Дата подання заявки 19.07.2002

(71) Заявник(и)

НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР "ІНСТИТУТ МЕХАНІЗАЦІЇ ТА
ЕЛЕКТРИФІКАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА"

(72) Винахідник(и)

Холодюк Олександр Володимирович, Кузьменко Володимир Федорович, Логвин
Олександр Ілліч

(73) Власник(и) патенту

НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР "ІНСТИТУТ МЕХАНІЗАЦІЇ ТА
ЕЛЕКТРИФІКАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА" (UA)

(51) МПК

7 A 01D43/08, 151:10

(54) Назва винаходу

РІЗАЛЬНИЙ АПАРАТ

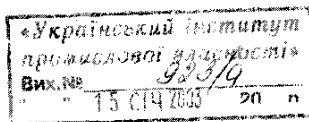
За результатами експертизи на локальну новизну, проведеної відділом 9.12 Укрпатенту відповідно до ч. 10 ст. 16 Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" (далі Закон), встановлено, що заявка **відповідає** локальній новизні.

Обсяг правової охорони визначається формулою винаходу, що додається на 1 арк.

Державна реєстрація деклараційного патенту України на винахід відповідно до ч. 2 ст. 22 Закону буде здійснена за умови сплати державного мита за його видачу.

Додаток: на 1 арк.

Продовження додатку Т

Начальник відділу

Л.О. Авдошко

Виконавець

Л.В. Горська

Тел. (044) 458-06-13

**Додаток
до рішення**

(21) 2002076024

(57)

Різальний апарат, що містить підбирач рослинної маси, бітерний живильний пристрій з набором пластин, формуючий канал з піддоном, який містить прорізи, ножі, що входять в прорізи піддона, механізми приводу, який **відрізняється** тим, що ножі виконані дисковими, піддон формуючого каналу розташований над живильним бітером, а батареї ножів встановлені над піддоном не менше ніж в три ряди вздовж піддона, причому кожна батарея індивідуально підпружинена.

Начальник відділку

Л.О. Авдошко

Виконавець

Л.В. Горська

Додаток У

Ректору ВДАУ
проф. Середі Л.П.

зав. кафедри ЕМТП і РМ
проф. Гарькавого А.Д.

Службова записка

Прошу сплатити державне мито в сумі 17 грн. за дії пов'язані з одержанням патенту на корисну модель „Пристрій для сушіння сільськогосподарських кормів”, заявка № U200604099.

Рахунок 31117095600002 Держбюджет м. Вінниця код платежу 22090200, код одержувача 21727686. Банк УДК у Вінницькій області МФО 802015.

Зав. кафедри ЕМТП і РМ
14.06.2008 р.

А.Д. Гарькавий

Додаток Ф

Ректору ВДАУ
проф. Середі Л.П.

зав. кафедри ЕМТП і РМ
проф. Гарькавого А.Д.

Службова записка

Прошу сплатити кошти в сумі 30 грн Укрпатенту. Одержувач:
ДДП Інтелектуальної власності АБ Брокбізнесбанк. Києва
р/р 2600401457 МФО 300249 код ЗКПО 31032378, код збору 12400.

Призначення: збір за публікацію про видачу патенту на корисну
модель „Пристрій для сушіння сільськогосподарських кормів”, заявка
№U200604099.

Зав. кафедри ЕМТП і РМ
14.07.2008 р.

А.Д. Гарькавий

ПЛАТІЖНЕ ДОРУЧЕННЯ № 1357

0410001

від 24 червня 2008 р.
Платник Вінницький державний аграрний університет

Одержано банком
„___” _____ 200__ р.

Код

Код банку

Банк платника
ГУДКУ у Вінницькій області, м Вінниці

ДЕБЕТ рах. № СУМА

35227013000514	30,00
КРЕДИТ рах. №	
31114095700002	

Одержувач ДП "Український інститут промислової власності"

Код

Код банку

Банк одержувача
АБ "Брокбізнесбанк" м. Київ

Додаток Х

Сума словами Тридцять грн. 00 коп.

Призначення платежу: КПК 2801100, #1172# – Збір за публікацію патенту на корисну модель "Пристрій для сушіння с.г. кормів" згідно службової записки від 29.05.2008 року, згідно статті ЗУ "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" від 21.12.00 р.

М.П. Підпис _____
_____

Додаток Ц

УКРАЇНА

(11) 55905 A

(19) (UA)

(51) 7 A01D43/08,
151:10

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І
НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

Деклараційний патент на винахід

видано відповідно до Закону України
"Про охорону прав на винаходи і форми моделі"

Голова Державного Департаменту
інтелектуальної власності

М. Паладій

-
- (21) 2002076024
  - (22) 19.07.2002
  - (24) 15.04.2003
  - (46) 15.04.2003. Бюл.№ 4

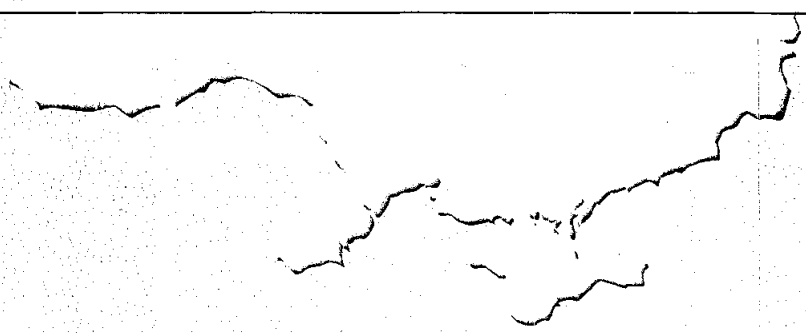
(72) Холодюк Олександр Володимирович, Кузьменко Володимир Федорович, Логвин Олександр Ілліч

(73) НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР "ІНСТИТУТ МЕХАНІЗАЦІЇ ТА ЕЛЕКТРИФІКАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА"

---

(54) РІЗАЛЬНИЙ АПАРАТ

УКРАЇНА

UKRAINE

ПАТЕНТ

НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

№ 37055

ПРИСТРІЙ ДЛЯ СУШІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ
КОРМІВ

Видано відповідно до Закону України "Про охорону прав на винаходи
і корисні моделі".

Зареєстровано в Державному реєстрі патентів України на винаходи
10.11.2008.

Голова Державного департаменту
інтелектуальної власності

М.В. Паладій

Додаток Ш

Державний департамент інтелектуальної
власності вул. Урицького, 45, м. Київ-35, МСП,
03680

Власник(и)патенту:

_____ (повне ім'я фізичної особи)

_____ або повне офіційне найменування

_____ юридичної особи)

Адреса для листування щодо заяви

тел. _____

Патент № _____

Пріоритет від _____

Дата публікації _____

Номер офіційного бюлетеня _____

Заява

Я (ми), _____

_____ (повне ім'я фізичної особи або повне офіційне найменування

_____ юридичної особи, місцезнаходження [місце проживання] та адреса для листування)

власник патенту України № _____ на винахід (корисну модель)

_____ (назва винаходу [корисної моделі])

не маючи зобов'язань відносно інших осіб щодо використання вищевказаного винаходу (корисної моделі), прошу опублікувати в офіційному бюлетені "Промислова власність" заяву про готовність надання будь-якій особі дозволу на використання винаходу (корисної моделі) за зазначеним патентом на умовах, визначених законодавством.

Підпис власника

патенту _____ (Ініціали і прізвище)

М. П. (для юридичної особи)

Дата _____

Додаток Ю

Ректору ВДАУ
проф. Середі Л.П.

зав. кафедри ЕМТП і РМ
проф. Гарькавого А.Д.

Службова записка

Прошу сплатити збір за 1 – й рік чинності патенту на корисну модель №18418 „Пристрій для сушіння сільськогосподарських кормів” 20 грн., код 13901.

Отримувач ДП „Український інститут промислової власності”
ЗКПО 31032378 АБ „Брокбізнесбанк” м. Київ, р/р 2600401457
МФО 300249.

В платіжному дорученні указати: отримувач - ДП "Український інститут промислової власності", вид платежу – збір за 1-й рік чинності патенту України на корисну модель. Код збору – 13901.

Зав. кафедри ЕМТП і РМ
22.01.2001 р.

А.Д. Гарькавий

Додаток Я

УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
МЕХАНІЗАЦІЇ ТА ЕЛЕКТРИФІКАЦІЇ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ННЦ „ІМЕСГ”

08631, Україна, Київська обл.,
Вайльківський р-н, смт. Глеваха-1,
Вокзальна, 11
Тел. (04471) – 31- 100, 32-102, 32-104
факс (04471)- 32 -988

UKRAINE ACADEMY OF AGRARIAN SCIENCES
NATIONAL SCIENTIFIC CENTRE "ІНСТИТУТ
„ІНСТИТУТ ДЛЯ АГРАРНОЇ
ІНЖЕНЕРІЇ ТА ЕЛЕКТРИФІКАЦІЇ”
NSC "IAEE"

11, Vokzalna Str., Glevakha-1
Vasykiv district, Kiev region, вул.
08631 UKRAINE
Tel. +038-(04471)- 31-100, 32-102, 32-104
Fax: +038 – (04471) – 32- 988

_____ № _____ УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПРОМИСЛОВОЇ
ВЛАСНОСТІ (УКРПАТЕНТ)

ВІДДІЛЕННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ
РЕЄСТРАЦІЇ

Україна, 01601, Київ-42, вул. Глазунова,

Направляємо Вам копію платіжного доручення № 650 від 30.05.2007 р.
на суму 35 грн., збір за 6-й рік чинності патенту України на винахід № 55905А
"Різальний апарат" по заявці № 2002076024 від 19.07.2002 р.

Завідуючий патентною групою

І.Г. Куциковський

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

*Гарькавий Анатолій Дмитрович
Холодюк Олександр Володимирович
Сличук Наталія Василівна*

Методичні рекомендації

*по оформленню заявки на винахід (користну модель)
з дисципліни*

“Основи інтелектуальної власності”

для студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей:

*7,8.091902 – Механізація сільського господарства,
7,8.090215 – Машини та обладнання сільськогосподарського
виробництва,
7,8.070801 – Екологія та охорона навколишнього середовища,
7,8.090221 – Обладнання переробних і харчових виробництв,
7,8.130102 - Агрономія,
7.130201 – Технологія виробництва продукції тваринництва,
8.130201 – Технологія виробництва та переробки продукції
тваринництва.*

Видання здійснюється в авторській редакції

Набір *Олександр Холодюк*
Верстка *Олександр Холодюк*
Відповідальний за випуск *Олександр Холодюк*

Ум. друк. арк. 3,2. Формат А5 (148 x 210 мм). Зам. № ____.
Тираж 50 прим. Папір офсетний. Друк на обладнанні фірми Duplo

Друк виконано у видавничому відділі ВДАУ
м. Вінниця, вул. Сонячна, 3.